

panorama

inforegio

41

2012. gada pavasaris

Koncentrēšanās uz rezultātiem

Kohēzijas politikas pielāgošana

lv

REDAKTORA SLEJA

Johannes Hahn

ĪPAŠA SADAĻA – TURPMĀKĀ KOHĒZIJAS POLITIKA

Lielāks uzsvars uz rezultātiem
Kas ir snieguma rādītāju sistēma?
Jaunās pieejas pārbaude – rezultāti praksē

3

4-11

12

PAMATRĀDĪTĀJI: PALĪDZ IZVĒRTĒT PROGRESU EIROPAS REĢIONOS

13-15

ATTĀLIE REĢIONI – INOVĀCIJAS ATTĀLAJOS REĢIONOS

16-17

DĀNIJAS EIROPAS SAVIENĪBAS (ES) PREZIDENTŪRA: EU2012.DK

18-23

VIENKĀRŠOŠANA – VIENKĀRŠOŠANA TURPMĀKAJĀ KOHĒZIJAS POLITIKĀ

24-25

INTERVIJA

Constanze Angela Krehl & Lambert van Nistelrooij,
Eiropas Parlamenta deputāti

26-29

PROJEKTI

Projektie piemēri Igaunijā, Nīderlandē, Polijā un Spānijā

30-31

REGIOSTARS BALVU

32

ERAF ATBALSTA e-PĀRVALDĪBU – BET VĒL DAUDZ JĀPAVEIC

33

FINANSĒJUMA, ELASTĪGU IESPĒJU UN VIRZĪBAS NODROŠINĀŠANA NOTEIKTIEM ES REĢIONIEM

34-35

KARTES

Ceļu satiksmes negadījumu skaits uz 1 miljonu iedzīvotāju 2010. gadā
Iespējamā ceļu pieejamības palielināšana: pašreizējai situācijai atbilstošs ātrgaitas ceļu attīstības scenārijs

36

KALENDĀRA DATUMI

Fotogrāfi (lpp.)

Vāks: © Fotolia

2., 4-8., 12-13., 15., 17., 20-21., 23., 32-33. lpp.: © Shutterstock

3., 30-31. lpp.: © Eiropas Komisija

9. lpp.: © Balázs Pichler/Shutterstock

10. lpp.: © Regione Marche/Shutterstock

11. lpp.: © Erik Schuss/Shutterstock

14. lpp.: © Dayglow editions/Shutterstock

16. lpp.: © Ștefan Emanoil Ilcus/Shutterstock

21. lpp.: © Fotolia

24. lpp.: © Jehnichen

25. lpp.: © Eiropas Parlaments/Shutterstock

27. lpp.: © Paul Tolenaar

28. lpp.: © Ministry of Economy, Poland

29. lpp.: © Patronal CECOT

Šis žurnāls ir iespiests uz pārstrādāta papīra angļu, franču un vācu valodā.

Tas ir pieejams 21 valodā tīmekļa vietnē http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_lv.cfm

Šajā publikācijā paustie viedokļi ir tās autoru viedokļi un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Komisijas nostāju.

2011. gada oktobrī ieviestās jaunās pieejas galvenais mērķis ir padarīt kohēzijas politiku gudrāku un mērķtiecīgāku. Tādējādi kohēzijas politika var kļūt par galveno Eiropas Savienības ieguldījumu stratēģiju pēc 2013. gada un par centrālo rīku jaunu darbavietu radīšanai un izaugsmes veicināšanai, kas ir stratēģijas "Eiropa 2020" mērķi.

Svarīgi ir panākt, ka šo gudrāko domāšanas veidu pārņem arī citas cieši saistītas politikas jomas. Šī gada 14. martā Eiropas Komisija prezentēja elementus, kuri būs iekļauti vienotajā stratēģiskajā satvarā (VSS) laika posmam no 2014. līdz 2020. gadam, kas ir sistēma kohēzijas politikas integrēšanai lauku attīstības, kā arī zivsaimniecības un jūrlietu politikas stratēģijās.

Šīs politikas jomas pašreiz reglamentē atsevišķi stratēģisko pamatnostādņu kopumi un VSS, ko kopīgi izstrādājušas par šīm jomām atbildīgās Eiropas Komisijas struktūrvienības un kas palīdzēs nodrošināt, ka investīciju prioritātes un galvenās darbības saņem maksimālu atbalstu ne tikai no kohēzijas fondiem un struktūrfondiem, bet, ja iespējams, arī no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF).

Izmēģinājumu rezultātu rādītāji

Viena no turpmākās kohēzijas politikas pamata iezīmēm ir daudz lielāks uzsvars uz tematisko koncentrēšanos un rezultātu sasniegšanu. Lai noskaidrotu, kā šīs politikas izmaiņas varēs īstenot praksē, 12 vadošās iestādes no 8 Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm sadarbībā ar Eiropas Komisiju īstenoja vairākas izmēģinājuma programmas.

Šo izmēģinājumu rezultātā mēs jau esam uzzinājuši, ka jaunā pieeja patiešām ir īstenojama, taču jāievieš būtiskas izmaiņas programmu izstrādāšanas praksē. Lai panāktu vēlamo tematisko koncentrēšanos, jāīsteno tālejošs pārrunu un politikas izvēles process. Tādējādi tiek uzsvērts, cik būtiski ir iesaistīties politiskās debātēs par izvēlēm, kam būtu jāveicina programmu izstrāde.

Šajā *Panorama* izdevumā ir iekļautas intervijas ar dažiem šo izmēģinājuma programmu dalībniekiem, kuri pastāstīja par savu pieredzi.

Sarunas ar Eiropas Parlamentu par Komisijas priekšlikumiem kohēzijas politikai no 2014. līdz 2020. gadam norit sekmīgi. Šajā izdevumā varat lasīt arī Eiropas Parlamenta Reģionālās attīstības komitejas galveno locekļu, Constanze Angela Krehl un Lambert van Nistelrooij, novērtējumu par jauno pieeju laika posmam pēc 2013. gada.

Tāpat arī vēlētos aicināt pievērst uzmanību mūsu paplašinātajai informācijai par jaunās kohēzijas politikas vienkāršošanas mērķiem, kas sniedz noderīgus padomus par vienkāršošanas īstenošanu praksē.

Johannes Hahn

Eiropas Komisijas loceklis, kas atbild par reģionālo politiku

TURPMĀKĀ KOHĒZIJAS POLITIKA – LIELĀKS UZSVARS **UZ REZULTĀTIEM**

Eiropas Komisijas priekšlikumi par turpmāko kohēzijas politiku daudz vairāk nekā iepriekš ir vērsti uz rezultātiem. Ekonomiskās krīzes laikā ir svarīgāk nekā jebkad agrāk pieejamos resursus izmantot tādā veidā, kas visiem ES iedzīvotājiem sniegtu maksimālo labumu.

Politikas veidotāji arvien vairāk apzinās, ka nepietiek tikai ar koncentrēšanos uz pareizu valsts līdzekļu izlietošanu. Līdzekļi var tik izlietoti pareizi, taču rezultāti var būt ierobežoti. Tagad galvenais uzdevums ir pareizi izlietot līdzekļus un panākt rezultātus.

Ietekme ir izmaiņas, kuras var pamatoti attiecināt uz intervenci. “Intervences ietekme” ir alternatīva frāze, ar ko var apzīmēt šo jēdzienu.

Jāsāk ar programmas intervences loģikas noteikšanu

Jebkuras valsts intervences pasākumu izstrāde sākas ar risināmās problēmas noteikšanu. Tā kā vajadzību vienmēr ir daudz, lēmums par risināmajām problēmām tiek pieņemts tāda procesa rezultātā, kas ietver arī politisku lēmumu. Šī procesa ietvaros tiek noteikta arī vēlamā izmaiņu un dažreiz arī tādas vēlamās situācijas ievirze, pie kādas rezultātā jānonāk (mērķis).

Rezultāti un rezultātu un iznākumu rādītāji

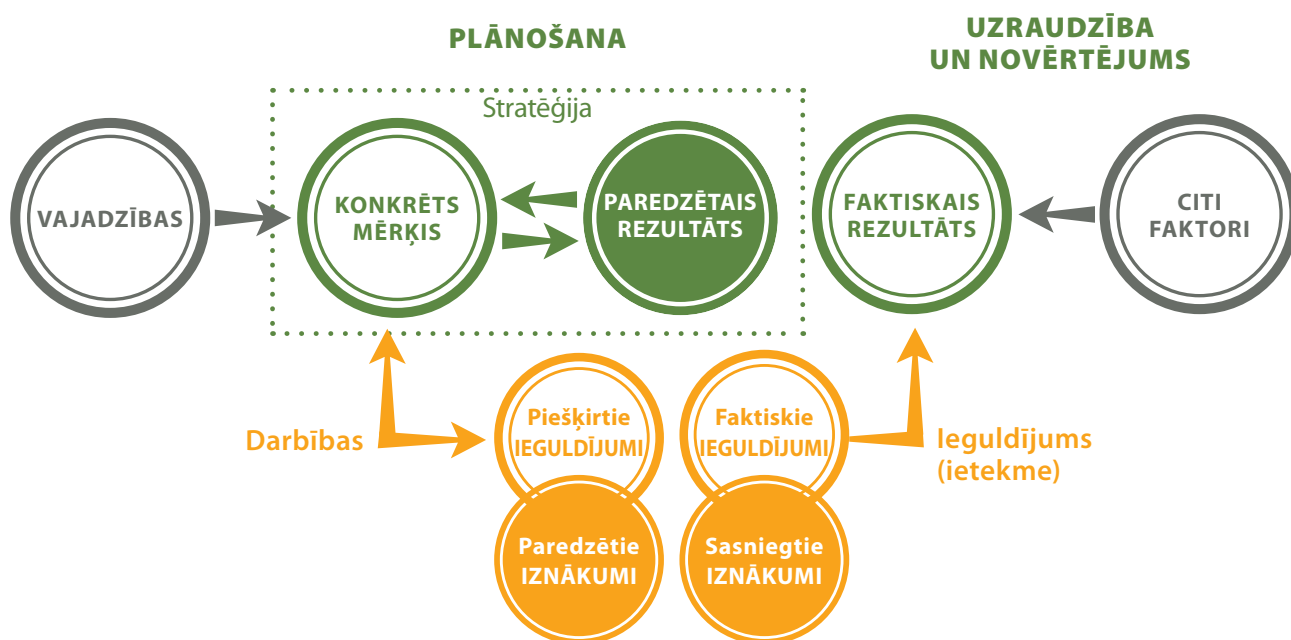
Paredzētais *rezultāts* ir tas, ko paredzēts mainīt, īstenojot finansētos intervences pasākumus.

Pēc paredzētā rezultāta noteikšanas jāizvēlas rādītājs, saskaņā ar kuru tiks mērīts sasniegtais progress. Konkrētu rezultātu rādītāju izvēle veicina izpratni par problēmu un politikas vajadzībām, kā arī vēlāk ļauj spriest, vai mērķi ir sasniegti. Šajā kontekstā ir lietderīgi noteikt rezultātu rādītāju mērķus.

Kad vajadzības un vēlamais rezultāts ir konstatēts, politikas veidotājiem jāizlemj, kuri faktori kļūs par valsts politikas objektiem. Šie faktori tiks ņemti vērā, izstrādājot programmu finansētos pasākumus, kas savukārt nodrošinās *iznākumus*. Iznākumi ir programmu tiešie produkti, kas paredzēti rezultātu sekmēšanai.

Labākai izpratnei var noderēt šis intervences attēlojums, pamatojoties uz *loģisku struktūru*:

Uzraudzība

Uzraudzīt nozīmē novērot. Tātad *uzraudzīt iznākumus* nozīmē novērot, vai tiek izstrādāti paredzētie produkti un vai īstenošana notiek atbilstoši plānam.

Kohēzijas politikas programmas tiek īstenotas daudzlīmeņu pārvaldības ietvaros. Šajā sistēmā iesaistītajiem dalībniekiem – īstenošanas aģentūrām, vadošajām iestādēm, valsts un ES līmeņa iestādēm – ir atšķirīgas vajadzības pēc informācijas. Eiropas līmenī uzdevums ir apkopot informāciju no visām programmām, par kurām jāatskaitās Eiropas Parlamentam, Eiropas Padomei, Revīzijas palātai un ES pilsoņiem, attiecībā uz to, kādiem mērķiem tiek izlietoti kohēzijas politikas resursi. Tas ir ES līmenī noteikto *kopīgo rādītāju* uzdevums. Šie rādītāji attiecas uz pasākumiem, ko struktūrfondi un kohēzijas fondi atbalsta visbiežāk.

Uzraudzības ietvaros tiek arī konstatētas izmaiņas rezultātu rādītājos. Sekojot līdz rezultātu rādītāju vērtībām, var spriest par to, vai rādītāji atspoguļo virzību uz mērķi. Ja tā nav, iespējams, jāpārskata intervences pasākumu atbilstība un efektivitāte, kā arī izvēlēto rezultātu rādītāju atbilstība.

Pamata scenārija rezultātu rādītāju vērtības, t.i., rādītāju vērtības pirms intervences pasākumiem, un vēlāko attīstības posmu rādītāju vērtības dažkārt var iegūt no valsts un reģionālajiem statistikas datiem. Citos gadījumos, iespējams, jāveic aptaujas vai jāizmanto administratīvie dati, piemēram, uzņēmumu reģistru dati vai informācija par bezdarbnieka pabalsta saņēmējiem.

Novērtējums

Izmaiņas rezultātu rādītājos izraisa valsts intervences līdzfinansētās darbības, piemēram, kohēzijas fondi, un *citi faktori*. Atšķirība starp situāciju pirms valsts intervences un pēc tās nav līdzvērtīga valsts intervences ietekmei:

IZMAIŅAS REZULTĀTU RĀDĪTĀJĀ

=

INTERVENČES IETEKME S

+

CITU FAKTORU IETEKME

Ietekmes novērtējums – rezultātu noskaidrošana

Ietekmes novērtējuma uzdevums ir nošķirt intervences ietekmi no citu faktoru radītās ietekmes un radīt izpratni par programmas darbību. Veicot novērtējumu, jāatbild uz šādiem jautājumiem:

- Vai intervencei bija ietekme un, ja jā, kāda tā bija – pozitīva vai negatīva? *Vai tā kaut ko deva? Vai pastāv cēloņsakarība?* Šie ir jautājumi, uz kuriem jāatbild, veicot *hipotētisko ietekmes novērtējumu*.
- Kāpēc intervencei bija konkrēta paredzēta (vai neparedzēta) ietekme? Uz jautājumiem *“kāpēc?”* un *“kā tas notiek?”* savukārt jāatbild, veicot *uz teoriju balstītu ietekmes novērtējumu*.

Šos jautājumus nevar risināt nošķirti. Ikvienā novērtējumā, kas aicina atbildēt uz jautājumu *“vai intervence kaut ko deva?”* jāizmanto izmaiņu teorijas pamatelementi (*“kā?”* un *“kāpēc?”*), lai noteiktu, kuras izmaiņas jāaplūko un jāattiecinā uz cēloni. Tāpat ikvienā novērtējumā, kas aicina atbildēt uz jautājumu *“kāpēc tas darbojas?”*, iespējams, netieši tiks pieņemts, ka tā ir hipotētiska situācija. Ideālā gadījumā *hipotētiskajai un uz teoriju balstītai ietekmes novērtējuma pieejai vajadzētu papildināt vienai otru*.

Īstenošanas novērtējums – no vadības viedokļa

Īstenošanas novērtējumos tiek aplūkots, kā programmu īsteno un pārvalda. To ietvaros parasti tiek risināti tādi jautājumi kā, piemēram, vai iespējamie saņēmēji ir informēti par programmu un vai viņiem tā ir pieejama, vai pieteikšanās process ir pēc iespējas vienkāršāks, vai ir konkrēti un atbilstoši projektu atlases kritēriji, vai pastāv datu pārvaldības sistēma un vai pietiekami efektīvi tiek izplatīta informācija par programmas rezultātiem. Daudzi, ja ne pat lielākā daļa, no iepriekšējiem kohēzijas politikas novērtējumiem ir bijuši tieši šāda veida novērtējumi.

VAI PASTĀV NEVAINOJAMA NOVĒRTĒJUMA METODE, KAS SNIEDZ PRECĪZAS ATBILDES?

Visiem novērtējumiem:

- jābūt pielāgotiem attiecīgajam jautājumam, programmas priekšmetam un tā kontekstam;
- ja iespējams, jāsniedz atbildes uz novērtējuma jautājumiem no dažādām perspektīvām un ar dažādām metodēm. To sauc par *triangulācijas principu*;
- jāņem vērā to izmaksas no iegūstamo zināšanu perspektīvas. Izlemjot veikt novērtējumu, jāpārdomā, kas jau ir zināms.

Secinājums: metodes jāizvēlas un jākombinē katrā gadījumā atsevišķi. Ir pieejams plašs metožu klāsts, bet nepastāv viena *“vislabākā”* metode, kura derētu visos gadījumos.

Kas jāmaina?

Pieredze esošo un iepriekšējo kohēzijas politikas programmu novērtēšanā liecina, ka ir problemātiski secināt, vai programma tikusi sekmīgi īstenota, ja nav skaidri noteiktas vēlamās izmaiņas, kas ar to jāpanāk. Daudzās programmās ir skaidri norādīts, kādiem mērķiem paredzēts izlietot līdzekļus, taču nav norādīts, kādas ir izmaiņas, ko vēlams panākt. Programmās bieži ir pārāk daudz rādītāju, kuri neatspoguļo paredzētās izmaiņas. Tāpat arī lielā daļā programmu resursi ir sadalīti pārāk sīki vai nu ģeogrāfiskā, vai tematiskā ziņā, kas samazina iespēju iegūt izmērāmus rezultātus. Tādēļ viens no būtiskākajiem jaunumiem attiecībā uz rezultātu iegūšanu, ko būtu vēlams ieviest, ir tāds, ka skaidri jānosaka mērķi un tiem jābūt izteiktiem nedaudzos rādītājos, kā arī jābūt pieejamiem pamata scenārija datiem un plānam par sasniegtā progresa datu apkopošanu un ietekmes novērtēšanu.

Vēl kāda būtiska izmaiņa ir tā, ka novērtējumi būs vairāk vērsti uz kohēzijas politikas *ietekmi*. Līdz šim novērtējumi bijuši vairāk orientēti nevis uz intervences ietekmes noteikšanu, bet gan uz īstenošanas problēmām.

Izmēginājumu rezultātu rādītāji

Lai noskaidrotu, kā šī jaunā orientācija uz rezultātiem darbotos praksē, 12 vadošās iestādes no 8 ES dalībvalstīm, saņemot atbalstu no Eiropas Komisijas, izmēģināja to savās pašreizējās programmās. Secinājumi bija šādi:

- jaunā pieeja ir *īstenojama*, taču, tikai ieviešot būtiskas izmaiņas programmu izstrādāšanas praksē;
- nevienā no izmēģinājuma reģioniem rezultātu rādītāji netiek izmantoti tādā veidā, kādu ir ierosinājusi Eiropas Komisija. Aplūkoto programmu prioritāšu mērķi ir aprakstīti ļoti vispārīgi, un vairumā gadījumu *pašreizējie rādītāji nesniedz informāciju par programmu plānoto ietekmi*;
- orientācija uz rezultātiem jāņem vērā jau programmas izstrādes laikā – to nevar ietvert vēlāk;
- galvenā nepieciešamā izmaiņa ir *koncentrācija*. Daudzas no aplūkotajām prioritātēm bija vairāk vai mazāk saistītu apakšprioritāšu kombinācijas, ko nebija iespējams izteikt tikai ar vienu vai pat diviem rezultātu rādītājiem;
- minētā koncentrācija jāpanāk *pārrunu un politikas izvēles* rezultātā. Tādējādi tiek uzsvērts, cik būtiskas ir politiskās debates par izvēlēm, kas veicina programmu izstrādi, un cik būtiski ir uzsākt šādu procesu nekavējoties;
- ja notiks koncentrēšanās uz konkrētām prioritātēm, būs *mazāk rādītāju*. Dažos izmēģinājuma reģionos bija ļoti daudz rādītāju, taču neviens no tiem neatpoguļoja politikas darbības motivāciju;
- neatkarīgi no tā, kurš no rādītājiem tiek izvēlēts, būtiski ir *pamatrādītāji un mērķi*. Tie var būt *kvalitatīvi vai kvantitatīvi*;

- dažos gadījumos (piemēram, attiecībā uz lielu uzņēmumu atbalsta pasākumiem) var izmantot *hipotētiskos ietekmes novērtējumus*, lai salīdzinātu atbalstīto uzņēmumu un līdzvērtīgu neatbalstīto uzņēmumu sniegumu. Citos gadījumos piemērotāks būs *uz teoriju balstīts ietekmes novērtējums*, kurā tiek izmantota gadījumu izpēte, intervijas un mērķgrupas. Transporta nozarē *pirms un pēc konkrēta pasākuma īstenošanas iegūtie dati* par satiksmes intensitāti un veidiem varētu atspoguļot ietekmi;
- visbeidzot, ir svarīgi atcerēties, ka *rādītāji nesniedz pilnīgi visu informāciju*. Jārosina debates par rezultātu rādītāju attīstību, un nevar uzskatīt, ka ir pieņemts galīgais lēmums par šīs politikas sniegumu.

Šajā *Panorama* izdevumā (skatīt 9.-11. lpp.) ir iekļautas intervijas ar dažiem pārstāvjiem no izmēģinājumu reģioniem.

UZZINIET VAIRĀK

Vadlīniju dokumenti:

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/guidance_en.cfm#2

KAS IR SNIEGUMA RĀDĪTĀJU SISTĒMA?

Regulas⁽¹⁾ priekšlikumos 2014.-2020. gada plānošanas periodam snieguma rādītāju sistēma ir minēta kā daļa no kohēzijas politikas reformas, kas paredz pastiprinātu orientāciju uz rezultātiem. Šīs sistēmas pamatā ir ideja, ka attiecībā uz ikvienu programmu, ko cieši uzrauga dalībvalstis un Eiropas Komisija, jāvienojas par būtiskiem atskaites punktiem, kuru sasniegšana var novest pie finansiālām sekām – gan pozitīvām, gan negatīvām. Par atskaites punktiem tiks noteikti konkrēti rezultāti, kas jāsasniedz līdz 2016., 2018. un 2022. gadam, un veicamie pasākumi var ietvert, piemēram, iepirkuma konkursu publicēšanu, kā arī noteiktu finanšu un iznākumu rādītāju sasniegšanu.

Saskaņā ar Eiropas Komisijas priekšlikumiem dalībvalstis un Komisija uzraudzīs progresu ceļā uz atskaites punktu sasniegšanu, izvērtējot programmu gada pārskatus. Lēna progressa gadījumā Komisija var sniegt ieteikumus.

Komisija un dalībvalstis veiks pirmo oficiālo pārskatīšanu 2017. gadā, lai konstatētu, vai kādas programmu daļas īstenošana nenotiek pārāk lēni, tādējādi atpaliekot no atskaites punktiem. Arī šādā situācijā Komisija var sniegt ieteikumus. Tad dalībvalstīm attiecīgi jāreaģē, lai paātrinātu īstenošanu vai pārplānotu līdzekļus.

(1) Kopīgo noteikumu regulas 18.-20. pants.

Pēc 2019. gada pārskatīšanas Komisija piešķirs izpildes rezervi. Šī rezerve ir 5 % (atbilstoši dalībvalstij, reģiona kategorijai un fondam), kas netiek piešķirti programmām plānošanas perioda sākumā. Dalībvalstis iesniegs Komisijai priekšlikumus par sekmīgi īstenotajām prioritātēm, kurām būtu jāpiešķir rezerve. Rezervi var piešķirt tikai tām prioritātēm, kuru īstenošanā ir sasniegti atskaites punkti.

Komisijai arī būs iespēja atcelt visas prioritātes vai tās daļas īstenošanu, ja 2019. gada izpildes pārskatīšanā tiks konstatēts, ka nav sasniegti atskaites punkti. Maksājumu atcelšana ir pasākums, kas netiks piemērots automātiski tikai tādēļ, ka nebūs sasniegti atskaites punkti. Komisija atcels maksājumus tikai tādos gadījumos, kad dalībvalsts nav savlaicīgi veikusi korigējošus pasākumus.

Pēdējais no pasākumiem, kuru Komisija var īstenot, ir finanšu korekcijas. Tās var piemērot tikai tad, ja programma tiek slēgta nepilnīgas izpildes dēļ. Lai noteiktu būtisku neizpildi, jāņem vērā, vai mērķi nav tikuši sasniegti nenovēršamu apstākļu vai nozīmīgu, neparedzamu ārēju faktoru dēļ un vai attiecīgā dalībvalsts ir veikusi korigējošus pasākumus. Šie jau-tājumi būs detalizētāk izklāstīti Komisijas īstenošanas aktā.

JAUNĀS PIEEJAS PĀRBAUDE – REZULTĀTI PRAKSĒ

Tā kā kohēzijas politikā no 2014. līdz 2020. gadam ir paredzēta lielāka orientācija uz rezultātiem, būs nepieciešamas stratēģiskas izmaiņas darbības līmenī. Katrā programmā būs jāvienojas par rezultātu rādītājiem un jāuzrauga tie. Lai jauno pieeju pārbaudītu praksē, Eiropas Komisija aicināja reprezentatīvu skaitu reģionu piedalīties izmēģinājuma programmā. *Panorama* runāja ar dažiem dalībniekiem par praktiskajām problēmām, kuras rada šī jaunā pieeja.

BALÁZS PICHLER, VALSTS ATTĪSTĪBAS AĢENTŪRA, UNGĀRIJA

Manā skatījumā Ungārijas lielākā problēma ir koncentrēt mūsu resursus un finanšu līdzekļus uz ierobežotu skaitu jomu, kurās mēs vēlamies panākt izmaiņas un sasniegt rezultātus.

Tas nepārprotami nozīmē, ka nepieciešams mainīt pašreizējo, uz līdzekļu izlietošanu vērsto kohēzijas politiku, kurā galvenā uzmanība tiek pievērsta visu pieejamo līdzekļu izmantošanai. Tā rezultātā pašreizējā plānošanas periodā līdzekļi tiek izlietoti dažādu intervences pasākumu īstenošanai, un kohēzijas politikas rezultātus dažkārt ir grūti izmērīt.

Koncentrējot mūsu līdzekļus uz ierobežotu skaitu izmaiņu, ko vēlamies panākt, mēs radīsim daudz problēmu. Pirmkārt, cenšoties panākt izmaiņas un rezultātus, ko sagaidām no kohēzijas politikas, mums būs jāpaļaujas uz vispārēju vienprātību starp ieinteresētajām personām, jo nākotnē kohēzijas politika nevarēs apmierināt dažas attīstības vajadzības, kas savukārt var radīt neapmierinātību.

Otrkārt, lai panāktu šo vispārējo vienprātību, pietiekami laicīgi jāuzsāk nākamā perioda programmu sagatavošana.

Iespējams, vislielākais izaicinājums būs rast pareizo līdzsvaru starp ambiciozām un reālām izmaiņām.

Ieinteresēto personu iesaistīšanās

Jaunās, uz rezultātiem orientētās pieejas īstenošanai neapšaubāmi ir nepieciešama plašāka ieinteresēto personu iesaistīšanās. Lai uzsāktu šo procesu, mēs plānojam turpināt izmēģinājuma projektu ar Eiropas Komisijas dalību. Ir plānots organizēt vienas dienas izmēģinājuma pasākumus ikvienai vadošajai iestādei Ungārijā.

Bez tā, ka jānosaka visatbilstošākās izmaiņas un rezultāti, ko vēlamies sasniegt, viens no lielākajiem izaicinājumiem saistībā ar jauno pieeju ir plānot, kā mēs izmērīsim kohēzijas politikas ieguldījumu attiecībā uz šīm izmaiņām un rezultātiem.

Ticami rezultātu rādītāji

Pirmais solis ir tādu ticamu un stabilu rezultātu rādītāju izvēle, kuri būtu pietiekami atbilstoši mūsu intervences pasākumiem un ar kuriem varētu izmērīt sasniedzamās izmaiņas.

Tomēr vienmēr pastāvēs arī kādi ārējie faktori, kuri ietekmēs mūsu rezultātu rādītāju vērtības. Tādēļ mums jau iepriekš jāplāno, kā mēs nošķirsim šos ārējos faktorus no vispārīgās ietekmes un skaidri noteiksim kohēzijas politikas ieguldījumu. Lai to paveiktu, būs nepieciešama savlaicīga plānošana un cieša sadarbība starp plānošanas, uzraudzības un novērtēšanas iestādēm.

MAURO TERZONI, REGIONE MARCHE APGABALA REĢIONĀLĀ PADOME, ANKONA, ITĀLIJA

Manuprāt, šī jaunā pieeja nerada dramatiskas izmaiņas, bet drīzāk pamatoti uzlabo pašreizējo kohēzijas politiku. Mēs esam strādājuši, pamatojoties uz rādītājiem, mērķiem, rezultātiem, ietekmi, novērtējumiem un citiem faktoriem, gandrīz visus pēdējos 30 gadus. Tagad esam sasnieguši jaunu posmu, kurā visbūtiskākie ir rezultāti, un varam pilnveidot to, ko jau iepriekš esam izmēģinājuši un pārbaudījuši.

Drīzāk to uztveru kā izmaiņas domāšanā. Pirmkārt, jākoncentrējas nevis tikai uz mehānismiem un procedūrām, bet jāsāk vispirms domāt par to, kā un ko mēs vēlamies mainīt mūsu reģionā un kas ir tas, ko mēs patiešām varam izmainīt. Tieši tas arī ir lielākais izaicinājums.

Programmu ieinteresēto personu iesaistīšana

Kopš kohēzijas politikas pirmsākumiem mūsu reģions ir guvis labumu no tā, ka ir izveidota stabila sadarbība starp ekonomikas un sociālās jomas ieinteresētajām personām. Pilsētas, apgabali, ekonomikas un sociālās jomas dalībnieki un dažādas ieinteresētās personas ir iesaistītas dažādos plānošanas perioda posmos, un ne tikai vadošā iestāde, bet arī visi reģionālo pakalpojumu sniedzēji piedalās programmu īstenošanā.

Jauns izaicinājums ir nepieciešamība pēc orientētākas politikas, kas izpaužas tematisko prioritāšu un mērķu norādīšanā. Konkrētu rezultātu noteikšanai, manuprāt, ir vajadzīga plašāka ieinteresēto personu iesaistīšanās, savukārt konkrētu mērķu noteikšanai ir nepieciešams skaidri noteikt stratēģiju. Šādi ieinteresētajām personām ir vieglāk saprast, kāda daļa no viņu ieguldījumiem tiks ietekmēta un kā tas notiks. Nosakot mērķus, tiek arvien skaidrāk apzināts sasniedzamo rezultātu nozīmīgums un apmērs.

Īstenojot uz rezultātiem orientētas programmas, būs nepieciešams veidot stabilākas partnerības, jo tagad tiks mērīta ne tikai pārvaldības efektivitāte, bet arī visa *Regione Marche* veikspēja.

Viena no mūsu pieejām būs padarīt pārredzamus iepriekš sasniegtos rezultātus. Esam izstrādājuši novērtēšanas plānu, kas jāveic programmas īstenošanas sākumā. Tas ļaus partneriem un ieinteresētajām personām saprast, ko esam paveikuši agrāk, ko ir iespējams vēl paveikt un ar kādām grūtībām esam saskārušies, lai viņi varētu gūt vērtīgu ieskatu iepriekšējo

programmu īstenošanas pieredzē un izstrādāt savus turpmākos ierosinājumus un ieteikumus.

Tāpat savlaicīgi jāplāno turpmākās darbības. Šim procesam jābūt saskaņā ne tikai ar *ex-ante* nosacījumiem, bet arī jānodrošina ieinteresētajām personām un partneriem pietiekams laiks, lai sniegtu palīdzību stratēģijas izstrādē.

Lielākie izaicinājumi

Nākotnē valsts pārvaldes līmenī būtiskāki būs rezultāti, nevis process, kā tas bija agrāk, kā arī lielāks uzsvars būs uz to, kā līdzekļi tiek izlietoti, nevis uz pašu izlietošanu. Turpmāk vadošās iestādes mazāk nodarbosies ar kontroli un revīziju, bet vairāk ar programmas ietekmes kvalitātes un kvantitātes nodrošināšanu un izvērtēšanu.

Lai pareizi izvērtētu programmu rezultātus, būs nepieciešams ieviest novērtēšanas un uzraudzības sistēmas, ar kurām varēs noteikt finansētās intervences pievienoto vērtību. Šai nolūkā būs jāizmanto uzlaboti statistikas dati (konteksta rādītāji), kas ļauj noteikt pamata scenāriju un mērķus tā, lai varētu izmērīt ieviestās izmaiņas.

Politikas rezultātu mērīšana arī nodrošina atbildību un ļauj salīdzināt politikas. Tādējādi mēs varam padarīt uz rezultātiem orientētas programmas ieviešanu par vēl delikātāku un taktiskāku procesu.

CHRISTIAN LINDELL, SKONES LĒNE, ZVIEDRIJA

Mūsu skatījumā Skones lēnē, Zviedrijā noteikti būtisks uzdevums ir konkrēti noteikt intervences jomu mērķus, jo īpaši gadījumos, kad nevaram izmērīt tiešo ietekmi uz uzņēmumu skaitu vai nodarbinātību.

Jāsaprot gan, ka ne vienmēr būtiskāko ietekmi var vislabāk izmērīt ar rādītājiem. Bieži piemērotāki instrumenti ir pastāvīga vērtēšana un gadījumu izpēte.

Agrāk, iespējams, pārāk daudz paļāvāmies uz faktu, ka vispārējā ietekme uz makroekonomiku ir izmērāma. Jāsaprot, ka lielākoties mēs neradām jaunas darbavietas un uzņēmumus. Patiesībā, mēs veidojam struktūras un tīklus, kas veicina izaugsmi. To apzinoties, ir vieglāk koncentrēties uz galvenajiem faktoriem, lai attiecīgi noteiktu tīklos esošo mezglu skaitu un, izmantojot aptaujas, lūgtu dalībniekiem novērtēt savienojumu noderīgumu.

Ieinteresēto personu iesaistīšana

Es uzskatu, ka gan projektu veidotāji, gan mēs, kuriem praksē jāstrādā ar pašreizējo rādītāju sistēmu, jauno rādītāju politiku uzņems ar entuziasmu un atvieglojumu. Vairs nebūs jāmēģina izmērīt elementus, ko daudzi uzskata par grūti, ja pat ne neiespējami, izmērāmiem.

Neskatoties uz to, vēl aizvien jāatrod veidi, kā atbildēt uz pamatotiem politisku jautājumiem par viņu darbību radīto ietekmi. Lai atbildētu uz jautājumiem par programmas ietekmi, mums politiķiem jāsniedz ne tikai rādītāju dati, bet jānodrošina arī citi informācijas avoti. Mūsu reģionā mēs plaši izmantojam pastāvīgu novērtējumu kā instrumentu šādas informācijas sniegšanai.

Jauni izaicinājumi

Ja vēlamies mainīt rādītāju struktūru, ir nepieciešama stabila politiskā līdzatbildība, un jāpieņem, ka dažus aspektus nevar izmērīt ar rādītājiem un tādēļ jāizmanto citi instrumenti, piemēram, gadījumu izpēte un pastāvīga novērtēšana.

Tas arī liek programmu veidotājiem un projektu atbalstītājiem panākt lielāku ticamību, ka darbs galu galā būtiski veicinās izaugsmi un nodarbinātību, pat ja individuālo ieguldījumu ietekmi ir grūti novērtēt.

Daudzi projekti ir vērsti uz tīklu un jaunu sadarbības struktūru izveidi, un, lai gan mēs nevaram tieši izmērīt ietekmi uz jaunajiem uzņēmumiem un darbavietām, jāveic analīze, kurā varam parādīt, ka visticamāk šāda labvēlīga ietekme būs. Mums arī jāpieņem, ka Ziemeļeiropā īstenotās programmas ir mazas attiecībā uz to devumu IKP un ka visdrīzāk mēs nespēsīm novērtēt to ietekmi makroekonomikas līmenī.

Tāpat arī jāņem vērā, ka starp reģioniem pastāv ievērojamas atšķirības un pēc tām būtu jāvadās, izvēloties uzdevumus un rādītājus. Tā kā pasaulē notiek daudz neparedzamu lietu, domāju, ka reģioni būtu ieinteresēti izstrādāt daudz izteiktāk orientētas programmas, ja tās būtu elastīgākas un būtu vieglāk tajās ieviest izmaiņas.

PAMATRĀDĪTĀJI: PALĪDZ IZVĒRTĒT PROGRESU EIROPAS REĢIONOS

Eiropas Savienības kohēzijas politikas ietvaros tiek īstenotas simtiem programmu un projektu. Lai Komisija būtu informēta par galvenajiem sasniegumiem un atskaites punktiem, attiecībā uz kohēzijas politikas programmām tiek lietoti tā dēvētie "pamatrādītāji". Šie rādītāji nodrošina galveno reģionālās politikas paziņojumu pamatojumu gandrīz reālā laikā un atspoguļo progresu ceļā uz mērķu sasniegšanu.

Kohēzijas politika ir decentralizēta. ES dalībvalstu un reģionu pārstāvji izlemj, kādi būs to mērķi, izstrādā darbības programmas, lai sasniegtu šos mērķus, veic sarunas ar Eiropas Komisiju un īsteno attiecīgās programmas. Tādējādi tiek nodrošināts, ka kohēzijas politika atbalsta iedzīvotāju vajadzības atbilstošajos reģionos saskaņā ar Eiropas Savienības subsidiaritātes principu.

Programmas, kuru skaits mērāms simtos, aptver ļoti plašu pasākumu klāstu. Tā ir būtiska kohēzijas politikas sastāvdaļa, taču vienlaicīgi rada arī situāciju, kurā ir grūti atbildēt uz jautājumu "Kādi ir kohēzijas politikas sasniegumi?". Ir gandrīz neiespējami uzskaitīt visus programmu rezultātus, jo katra programma tiecas apmierināt attiecīgā reģiona vajadzības atšķirīgā veidā.

Tieši tādēļ Komisija 2006. gadā ieviesa kohēzijas politikā kopējus rādītājus jeb pamatrādītājus, saskaņā ar kuriem var izvērtēt tipiskāko darbību rezultātus. Kaut arī šie rādītāji nevar nodrošināt pilnīgi visu nepieciešamo informāciju, tie ļauj Eiropas Komisijai un visām ieinteresētajām pusēm būt informētām par būtiskākajiem ES reģionu sasniegumiem.

Neskatoties uz to, ka pamatrādītāju lietošana nav obligāta, tie tiek izmantoti daudzos darbības programmu gada pārskatos. Tādējādi mēs varam zināt, ka, piemēram, līdz 2010. gada beigām pašreizējās paaudzes programmas radīja 185 000 darbvietu, sniedza piekļuvi platjoslas interneta pakalpojumiem 850 000 cilvēku un nodrošināja savienojumus ar notekūdeņu attīrīšanas sistēmām 3,5 miljoniem cilvēku.

Pārskatu, kas izstrādāti, balstoties uz pamatrādītājiem, kvalitāte un ticamība uzlabojas ik gadu. Tas ir ļoti svarīgi, jo kopēji rādītāji būs nozīmīgs faktors turpmākajos kohēzijas politikas noteikumos. Nākotnē Komisija varēs ik gadu atskaitīties Eiropas Parlamentam, Revīzijas palātai un vispārējai sabiedrībai par sasniegumiem, kas panākti ar kohēzijas politikas resursiem, un palīdzēt sagatavoties debatēm par rezultātiem.

UZZINIET VAIRĀK

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/working/wd7_indicators_en.pdf

INOVĀCIJAS ATTĀLAJOS REĢIONOS

Ilgspējīga ekonomiskā izaugsme arvien biežāk ir saistīta ar reģionālo ekonomiku iespējām ieviest izmaiņas un inovācijas. Neskatoties uz dažādajiem ierobežojumiem, ko rada tādi faktori kā attālums no kontinentālās Eiropas, mazi tirgi vai kritiskās masas trūkums, lielākā daļa no 8 Eiropas attāļajiem reģioniem ir noteikuši par prioritāti paplašināt savas saimnieciskās darbības diapazonu, rosinot uzņēmējdarbības sektoru izstrādāt vairāk preču un pakalpojumu ar pievienoto vērtību.

Daži īstenoto novatorisko projektu piemēri liecina, ka šiem attāļajiem reģioniem neapšaubāmi ir stiprās puses un potenciāls pētniecības un attīstības jomā, pateicoties to ģeogrāfiskajai atrašanās vietai un morfoloģiskajām pazīmēm. Šajos reģionos tiek veikts priekšzīmīgs darbs, jo īpaši šādās jomās:

- atjaunojamie energoresursi;
- jūras pētniecība;
- tropiskās vides aizsardzība;
- bioloģiskā daudzveidība.

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 349. pantu, kas mainīts ar Eiropadomes Lēmumu (2010. gada 29. oktobris), ar ko groza statusu, kas Senbertelemī salai piešķirts attiecībā uz Eiropas Savienību, pastāv šādi 8 Eiropas attālie reģioni – četri Francijas aizjūras departamenti un reģioni (Gvadelupa, Franču Gviāna, Martinika, Reinjona), viena aizjūras pašvaldība (Senmartēna), divi Portugāles autonomie reģioni (Azoru salas un Madeira) un viens Spānijas autonomais apgabals (Kanāriju salas). Kopš 2012. gada 1. janvāra Senbertelemī (*Saint-Barthélemy*) sala vairs nav uzskatāma par attālo reģionu, jo tā ietilpst kategorijā "aizjūras zemes un teritorijas" (AZT). Visbeidzot jāmin, ka saskaņā ar LESD 355. panta 6. punktu Francija 2011. gada 26. oktobrī iesniedza Eiropadomei oficiālu pieprasījumu mainīt ES statusu attiecībā uz Majotas (*Mayotte*) salu, kas šobrīd ir AZT, lai tā kļūtu par attālo reģionu, sākot no 2014. gada janvāra.

Tomēr citās jomās attīstība varētu būt izteiktāka, piemēram, šādās:

- lauksaimniecība un lauksaimnieciskie pārtikas produkti;
- klimata pārmaiņu radīto seku mazināšana;
- astrofizika un kosmiskā aviācija;
- vulkanoloģija un seismoloģija.

Pieejamā finansējuma efektīva izmantošana pētniecības, tehnoloģiju izstrādes un inovāciju (RTDI) atbalstam ir nepārtraukts darbs, ar ko nodarbojas gan reģionālās, gan valsts pārvaldes iestādes un ko veic arī Eiropas līmenī. Šādu ieguldījumu sniegtie ieguvumi ekonomikas, sociālajā un vides aizsardzības jomā ir būtiski ne tikai pašiem reģioniem, bet arī visai Eiropas Savienībai (ES) kopumā. Vairākās konferencēs un semināros, kas notika Martinikā, Azoru salās un Reinjonā, ieinteresētās personas izrādīja patiesu aktivitāti un interesi attiecībā uz atbalstu un Eiropas fondu līdzekļu efektīvu izmantošanu, lai palielinātu ieguldījumus pētniecības un attīstības jomā.

Nav tādas inovāciju politikas, kas derētu visiem reģioniem. Tieši tādēļ reģionālās daudzveidības ietvaros tiek atbalstīti dažādi izaugsmes veicināšanas veidi, izmantojot pārdomātas specializācijas pieeju. Lai attālie reģioni progresētu, tiem jābūt spējīgiem piedāvāt arī kādas savas vērtības, iekšējās priekšrocības, prasmes un idejas, lai konkurētu starptautiskajā tirgū un atklātu vēl neīstenotu potenciālu.

PROJEKTU PIEMĒRI

ATJAUNOJAMO ENERĢORESURSU PROJEKTS

Kanāriju salās – El Hierro 100 % RES

Projekta ietvaros jāizstrādā un jāīsteno trīs dažādas programmas:

1. Programma 100 % elektroapgādei no atjaunojamajiem enerģoresursiem
2. Energotaupības programma
3. Transporta programma (pārēja no ar fosilo degvielu darbināma transporta uz videi draudzīgu transportu)

Pirmajā īstenošanās posmā projekta mērķis ir apmierināt 70 %-80 % no salas elektroenerģijas pieprasījuma, veicot vairākas aktivitātes. Visnovatoriskākā no šīm aktivitātēm ietver kombinētās vēja hidroelektrostacijas (WHPS) izveidi ar mērķi tiešā veidā iegūt un izmantot elektrotīklā 30 % vēja enerģijas.

Projekta ilgums:

2003. g. – turpinās joprojām

Kopējās izmaksas: EUR 64 600 000

ES ieguldījums: EUR 500 000

UZZINIET VAIRĀK

www.goronadelviento.es/index.php

PROJEKTS BIOĻĪSKĀS DAUDZVEIDĪBAS UN KLIMATA PĀRMAIŅU JOMĀ

Madeirā – Cieto atkritumu novērtēšanas sistēma

Saskaņā ar salas reģionālo cieto atkritumu apsaimniekošanas stratēģisko plānu šis cieto atkritumu apsaimniekošanas iekārtas projekts ietver nepieciešamās infrastruktūras un aprīkojuma uzstādīšanu, lai atbilstoši integrētu un optimizētu aktivitātes, kas saistītas ar atkritumu savākšanu un transportu, selektīvo atkritumu vākšanu un pārstrādi, novērtēšanu un lietderīgu izmantošanu, apstrādi un galējo noglabāšanu.

Projekta ilgums: 1996.-2009. g.

Kopējās izmaksas: EUR 152 576

ES ieguldījums: EUR 102 081

UZZINIET VAIRĀK

www.valorambiente.pt/etrs-meia-serra

INOVĀCIJU UN LAUKSAIMNIECĪBAS PĀRVEIDES PROJEKTS

Martinikā – FIBandCO

FIBandCO savu produktu ražošanā izmanto banānkoku šķiedras, tādējādi dodot tām "otru dzīvi". Ar inovatīvu tehnoloģiju un ekoloģiski atbildīgu procesu starpniecību uzņēmums izgatavo dabīgu finieri. FIBandCO produkti, kuri ir izstrādāti, lietderīgi izmantojot neapgūtu un ātri atjaunojamu resursu, vienlaicīgi nepieļaujot mežu izciršanu, tiek augstu novērtēti un uzskatīti par estētiskiem, unikāliem un ilgtspējīgiem.

Projekta ilgums: 2010.-2012. g.

Kopējās izmaksas: EUR 1 211 000

ES ieguldījums: EUR 500 499

UZZINIET VAIRĀK

www.fibandco.com

PĀRDOMĀTA SPECIALIZĀCIJA

Attālie reģioni ir uzsākuši savu reģionālo inovāciju stratēģiju izstrādi un aktīvi iesaistās pārdomātas specializācijas programmā (S³ Platform). 2012. gada jūnijā ar Perspektīvo tehnoloģisko pētījumu institūta (IPTS) atbalstu Azoru salās notiks seminārs par pārdomātu specializāciju. Šis pasākums sniegs iespēju visām ieinteresētajām pusēm apmainīties ar viedokļiem par šīm stratēģijām un pieņemt vislabākos lēmumus reģionālā līmenī.

S³ Platform ir Eiropas reģionālo pārstāvju un ekspertu tīkls, kura mērķis ir palīdzēt reģioniem attīstīties, kā arī īstenot un pārskatīt pārdomātas specializācijas stratēģijas. Pārdomāta specializācija ir būtisks politikas pamatprincips un inovāciju politikas koncepcija. Pirmkārt, tā ir balstīta uz pamatotu analīzi par katra reģiona vērtībām (priekšzīmīgas laboratorijas bioloģiskās daudzveidības, atjaunojamo energoresursu un jūras resursu pētniecībai u.c.). Otrkārt, tā atbalsta inovāciju kapacitātes nostiprināšanu valstīs un reģionos, koncentrējot nepietiekamos cilvēkresursus un finanšu resursus dažās specifiskās un daudzsoļos jomās, kurām ir konkurences priekšrocības pasaules tirgū. Vispārējais mērķis ir veicināt produktīvu, efektīvu un uz sinerģiju balstītu valsts ieguldījumu izmantošanu, lai panāktu inovāciju izaugsmi, izstrādājot daudzgadu stratēģijas, kuras uzrauga un par kurām konsultācijas sniedz ekspertu grupa, pieredzes apmaiņas sekmēšanai starp reģioniem.

Attālie reģioni ir vieni no pirmajiem ES reģioniem, kas īsteno reģionālās inovāciju stratēģijas šīs jaunās ekonomiskās koncepcijas ietvaros. Šiem reģioniem tā ir iespēja demonstrēt politisko apņemšanos un entuziasmu attiecībā uz gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes veicināšanu, lietderīgi izmantojot to resursus un reģionālo inovāciju kapacitāti.

Šī iesaistīšanās noteikti palīdzēs uzlabot efektivitāti un konkurētspēju, tādējādi radot vairāk darbavietu un nodrošinot labāku dzīves kvalitāti reģionu iedzīvotājiem. Neapšaubāmi šai pārejai uz inovācijām nepieciešamas arī izmaiņas uzņēmējdarbības kultūrā, lai ar produktīvu inovāciju sistēmu starpniecību mobilizētu intelektuālo un uzņēmējdarbības kapacitāti, kas nepieciešama inovācijām labvēlīgas uzņēmējdarbības vides veidošanai, jo īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), ne tikai augsto tehnoloģiju nozarē, bet gan visās nozarēs.

OTRAIS ATTĀLO REĢIONU FORUMS

notiks 2012. gada 2.-3. jūlijā Briselē, Beļģijā.

Pirmajā forumā, kas notika 2010. gadā, piedalījās vairāk nekā 500 dalībnieku. To apmeklēja attālo reģionu pārstāvji, Eiropas, valstu un reģionu līmeņa politiķi, kā arī būtiskas personas no pilsoniskās sabiedrības, akadēmisko aprindu un privātā sektora vidus.

Otrais forums notiks tādās pašās noskaņās laikā, kad tiek pārrunāti priekšlikumi turpmākajai ES politikai vairākās jomās, kurām ir liela ietekme uz attālajiem reģioniem. Tas tiek organizēts neilgi pēc tam, kad 2012. gada jūnijā tiks pieņemts jauns Eiropas Komisijas paziņojums par turpmāko stratēģiju attiecībā uz attālajiem reģioniem.

Diskusijās galvenokārt tiks pārrunāti būtiski jautājumi par ES astoņu attālo reģionu attīstību stratēģijas "Eiropa 2020 – stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" kontekstā. Forums sniegs visām ieinteresētajām pusēm iespēju apmainīties ar viedokļiem par tādām tēmām kā "zilās izaugsmes" (ilgtermiņa stratēģija izaugsmes atbalstam jūras nozarē) potenciāls, lauksaimniecības modernizācija, izaicinājumi vides aizsardzības jomā, sabiedriski aktuāli jautājumi, nodarbinātība, inovācijas un uzņēmējdarbības konkurētspēja.

Vairāk informācijas skatiet šeit:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/rup2012/index_en.cfm

UZZINIET VAIRĀK

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>

DĀNIJAS EIROPAS SAVIENĪBAS (ES) PREZIDENTŪRA: EU2012.DK

« Galvenais Dānijas prezidentūras izaicinājums ir finanšu konsolidācija, vienlaicīgi veicinot ekonomisko izaugsmi un darbavietu izveidi. »

2012. gada pirmajā pusgadā Dānija būs Eiropas Savienības Padomes prezidentvalsts. Stefan Emanoil Ilcus, Dānijas pārstāvniecības Eiropas Savienībā (ES) pirmais sekretārs un Strukturālo pasākumu darba grupas priekšsēdētājs, stāsta par Dānijas prezidentūras prioritātēm kohēzijas politikas jomā.

Šobrīd Eiropā ir grūti laiki. Kādas kopumā ir Dānijas prezidentūras galvenās prioritātes un ko var darīt, lai atjaunotu uzticēšanos tirgum un ekonomisko izaugsmi?

Dānijas prezidentūrai ir četras vispārējās prioritātes: 1) atbildīga Eiropa, 2) dinamiska Eiropa, 3) zaļa Eiropa un 4) droša Eiropa. Galvenais izaicinājums ir finanšu konsolidācija, vienlaicīgi veicinot ekonomisko izaugsmi un darbavietu izveidi. Konsolidācija notiks, uzlabojot ES makroekonomikas koordinēšanu un tādējādi nodrošinot, ka dalībvalstu ekonomika tiek labāk uzraudzīta un ka visas dalībvalstis izstrādā nacionālās stabilitātes un konverģences programmas, kā arī valstu reformu programmas. Papildus tam Dānijas prezidentūra strādā pie tā, lai turpinātu uzlabot koordinācijas pasākumus eirozonas valstīs un finanšu sektora regulējumu jaunas krīzes riska samazināšanai līdz minimumam. Tiks atkal nodrošināta izaugsme un no jauna izveidotas darbavietas, veicot strukturālas reformas dalībvalstīs, pieņemot jaunu septiņu gadu budžetu, kas atbalsta izaugsmi un darbavietu izveidi, un atjaunojot iekšējo tirgu, tostarp izveidojot vienotu digitālo tirgu.

Kādas ir prezidentūras prioritātes kohēzijas politikas jomā?

Neskatoties uz ekonomisko krīzi, mums nevajadzētu aizmirst, ka kohēzijas politika ir viens no Eiropas integrācijas un solidaritātes lielākajiem panākumiem. Tā ir bijusi un turpina būt ļoti nozīmīgs faktors konverģences radīšanā starp dažādiem ES reģioniem un valstīm. Dānijas prezidentūra

uzskata, ka politika ir būtisks elements, lai sagatavotu Eiropu pašreizējiem un turpmākajiem izaicinājumiem. Tādēļ mums arī jādarbojas šādā virzienā – jāuzlabo konkurētspējas, izaugsmes un nodarbinātības rādītāji uz katru iztērēto eiro un jānodrošina sekmīga politikas īstenošana.

Kohēzijas politikai jābūt koncentrētai un orientētai uz rezultātiem. Tas attiecas arī uz sarunu procesu, un mēs plānojam virzīt uz priekšu šīs sarunas, cik vien iespējams. Kohēzijas politikas tiesību aktu kopums ir ļoti visaptverošs, un mēs gatavojamies darboties saskaņā gan ar daudzgadu finanšu shēmu (*Multiannual Financial Framework – MFF*), gan pārējo kohēzijas politikas regulējumu, kaut arī kohēzijas politikas likumdošana netiks pabeigta, līdz būs pieņemts galējais Padomes lēmums par MFF.

Patiešām, MFF ir iekļauta dienas kārtībā piecās no sešām Vispārējo lietu padomes sanāksmēm, kas ir plānotas prezidentūras laikā, tādējādi atspoguļojot, cik būtiski ir virzīties uz priekšu ar šīm sarunām.

Sarunas par kohēzijas politikas tiesību aktu kopumu periodam pēc 2014. gada ir daudzpusīgs process, kurā ir iesaistīti daudzi dalībnieki. Kā ir plānots virzīt uz priekšu šo procesu un panākt kompromisus? Kuri ir tie tiesību aktu kopuma elementi, kurus uzskatāt par īpaši būtiskiem?

Mēs nedrīkstam ļaut sev apjukt dažu jauno jēdzienu dēļ, kas parādās Komisijas priekšlikumos, piemēram, *ex ante* nosacījumi, snieguma rādītāju sistēma un tematiskā koncentrēšanās, nemaz nerunājot par stratēģisko plānošanu, pārvaldību un vadību un finanšu pārvaldību. Nenoliedzami tie visi ir svarīgi elementi. Attiecībā uz ierosinātajam izmaiņām tiek piemērota konkrēta metode, un esmu pārliecināts, ka mēs varam rast praktiskus risinājumus un mērķtiecīgus uzlabojumus priekšlikumam, kas sākotnēji var šķīst sarežģīts. Galu galā mērķtiecība un orientācija uz rezultātiem nekad nevar nākt par sliktu.

“Neskatoties uz ekonomisko krīzi, mums nevajadzētu aizmirst, ka kohēzijas politika ir viens no Eiropas integrācijas un solidaritātes lielākajiem panākumiem.”

Saistībā ar iepriekšējo Polijas un turpmāko Kipras prezidentūru mēs esam sadalījuši sarunu procesu vairākos tematiskos blokos. Prezidentūras pirmajos mēnešos mēs esam pārrunājuši vairākus no šiem jautājumiem, piemēram, vienkāršošanu, pārvaldību un vadību, būtiskus projektus, darbības, no kurām gūst ienākumus, stratēģisko plānošanu un tematisko koncentrēšanos. Ir pierādījies, ka tā ir efektīva pieeja. Tomēr galu galā mēs varam nodrošināt tikai tādu progresu, kādu ir gatavas nodrošināt valstu delegācijas.

Kāda ir sadarbība ar pārējām prezidentvalstu trijotnes valstīm, proti, Poliju un Kipru?

Sadarbība ir ļoti tuva un balstīta uz konstruktīvu pieeju un ciešu koordināciju. Tai ir bijusi būtiska nozīme, lai nodrošinātu vienmērīgu pārēju no Polijas uz Dānijas prezidentūru, nezaudējot sasniegto progresu attiecībā uz sarunu procesu, un cerēsīm, ka tā būs arī nākotnē, kad Kipra pārņems no mums prezidentūru 1. jūlijā. Šajā laikā vajadzētu jau būt panāktam samērā lielam progresam sarunās, un ir būtiski to saglabāt.

Kādu Jūs paredzat sadarbību ar Eiropas Parlamentu?

Tā kā attiecībā uz kohēzijas politiku jāpieņem ierastā likumdošanas procedūra, Padomei būs ļoti cieši jāsadarbojas ar Parlamentu. Mēs esam izmantojuši stabilu pieeju no Pado-
mes puses, organizējot mērķtiecīgas darba grupu sanāksmes, divpusējas sanāksmes ar delegācijām un diskusijas, kas paredzētas gan aprīlī, gan jūnijā notiekošajās Vispārējo lietu padomes sanāksmēs. Taču, lai novērstu nevajadzīgas pret-runas starp likumdevējiem, kā arī lai uzlabotu iespējas panākt vienošanos, cik drīz vien iespējams, mēs turpināsim uzturēt ciešu sadarbību ar Parlamentu visā sarunu procesa laikā.

VIENKĀRŠOŠANA TURPMĀKAJĀ KOHĒZIJAS POLITIKĀ

Vienkāršošana ir bijusi viens no populārākajiem jaunās kohēzijas politikas 2014.-2020. gadam mērķiem.

Eiropas Komisija ir izteikusi konkrētus priekšlikumus, kā vēl vairāk vienkāršot dažādas politikas jomas. Daži no priekšlikumiem kohēzijas politikas jomā tiecas veicināt jau ieviestas izmaiņas, kamēr citi ir pavisam jauni.

Vienkāršošanas vērtība

Vienkāršošanas priekšlikumu galvenais mērķis ir nodrošināt vienmērīgu politikas īstenošanu un efektīvu administratīvo resursu izmantošanu reģionālajā, valsts un ES līmenī.

Ir atzīts, ka vienkāršotie noteikumi samazinās mērķu sasniegšanai nepieciešamo laiku un izmaksas, kā arī ļaus vairāk koncentrēties uz rezultātiem. Iesaistītajiem dalībniekiem tie arī būs vienkāršāk saprotami, kā rezultātā tiks stiprināta tiesiskā noteiktība.

Vienkāršošana arī palīdzēs samazināt kļūdas un palielināt ticamību valsts izpildes sistēmām.

Eiropas Komisija cenšas panākt vienkāršošanu, cita starpā saskaņojot dažādu vienotā stratēģiskā satvara (VSS) fondu noteikumus, palielinot elastīgumu un proporcionalitāti, skaidrojot noteikumus, lai uzlabotu tiesisko noteiktību, kā arī nodrošinot dokumentu un procesu digitalizāciju.

Izaicinājumi

Pasākumu efektīva īstenošana būs atkarīga no vairāku iestāžu, organizāciju un uzņēmumu darba visās Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs.

Tomēr ir skaidrs, ka atšķirīgo valstu situāciju dēļ izmaiņas, kuras dažās dalībvalstīs var uzskatīt par vienkāršošanu, citās var drīzāk šķīst sarežģījumi. Izaicinājums ir atrast pietiekami lielu kopīgu pamatu un ieviest elastību, lai vienkāršotu kohēzijas politikas pārvaldību.

Pieredze arī rāda, ka dažkārt kļūdas tiek pieļautas tāpēc, ka noteikumi no iepriekšējiem plānošanas periodiem ir mainīti, bet vadošās iestādes vai saņēmēji jaunajā plānošanas periodā turpina piemērot vecos noteikumus.

Šī iemesla dēļ daudzas ieinteresētās personas ir brīdinājušas par radikālām pārmaiņām noteikumos. Komisijas priekšlikumos tas ir ņemts vērā, piedāvājot tikai tādas izmaiņas, ar kurām var praktiski realizēt vienkāršošanu.

Īstenošana

Dalībvalstīm un visām iesaistītajām iestādēm ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu vienkāršošanu atbalsta saņēmējiem.

Arī Komisijas priekšlikumu galvenais mērķis ir nodrošināt vienkāršošanu saņēmējiem. Daži vienkāršošanas elementi arī samazina administratīvos pasākumus visos līmeņos, un daži ir paredzēti nacionālajām un reģionālajām administrācijām. Atsevišķos gadījumos, lai nodrošinātu vienkāršošanu saņēmējiem, ir nepieciešami valsts pārvaldes ieguldījumi jaunās informācijas sistēmās, procedūrās un apmācībā.

Vienkāršošana ir vienota atbildība

Komisija ir izvērtējusi savus priekšlikumus, un to rezultāti liecina, ka ir iespējams ievērojami samazināt administratīvo slogu saņēmējiem. Galvenokārt to var panākt, veicot pāreju no uz papīriem balstītas vadības uz e-pārvaldību.

Arī vienkāršākiem un precīzāk saskaņotiem atbilstības noteikumi un īsākiem termiņiem dokumentu glabāšanai var būt manāma ietekme uz kopējo slogu saņēmējiem.

Lai mazinātu sarežģījumus saņēmējiem, tiesību aktu izmaiņas ES līmenī jāpapildina ar centieniem valstu un reģionālā līmenī.

Tādēļ ir ierosināts, ka katrai dalībvalstij šajā sakarā jāapņemas noteikt konkrētus mērķus.

Potenciāla realizēšana

Kombinējot pasākumus ES, valstu un reģionālā līmenī, būs iespējams par 25 % samazināt kopējo slogu saņēmējiem ES līmenī, salīdzinot ar 2007.-2013. gadu.

Tomēr, lai sasniegtu vienkāršošanas maksimālo potenciālu, jāsadarbojas būs visām iesaistītajām pusēm.

Ieinteresētās personas var iesaistīties, veidojot partnerību, lai nodrošinātu, ka tiek pievērsta pietiekama uzmanība darbības programmu izstrādes un īstenošanas vienkāršošanai.

Vadošās iestādes, sertifikācijas iestādes vai revīzijas iestādes var iesaistīties, nodrošinot valsts tiesību aktu un noteikumu pilnīgu ieviešanu, izmantojot vienkāršotus elementus, un rīkoties, lai novērstu noteikumu pārmērīgu sarežģīšanu valstu un reģionālā līmenī.

Valsts iestādes var veikt pilnīgu analīzi un rīkoties valsts līmenī, lai izmantotu vienkāršošanas potenciālu kā jaunas un pilnveidotas iespējas, kas ir aprakstītas Eiropas Komisijas priekšlikumos par kohēzijas politikas regulām 2014.-2020. gadam. Papildus jaunu metožu ieviešanai vienkāršošanu pozitīvi ietekmēs arī tādas aktivitātes kā, piemēram, labās prakses veicināšana, citu dalībvalstu pieredzes apgūšana un personāla apmācība.

Galvenie priekšlikumi

1. Noteikumu saskaņošana ar citiem vienotā stratēģiskā satvara (VSS) fondiem

Komisijas ierosinātajā jaunajā regulā ir paredzēti kopīgi noteikumi kohēzijas politikai, lauku attīstības politikai un jūrlietu un zivsaimniecības politikai attiecībā uz stratēģisko plānošanu, atbilstību un ilgtspējību.

Turklāt tiks samazināts stratēģisko dokumentu skaits, tādējādi uz pieciem VSS fondiem⁽¹⁾ būs tikai viens ES un viens nacionālais stratēģiskais dokuments.

(1) Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Eiropas Sociālais fonds (ESF), Kohēzijas fonds (KF), Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu un ivsaimniecības fonds (EJZF).

2. Lielāka elastība programmu un sistēmu struktūrā

VIENĀDI NOTEIKUMI VISIEM VSS FONDIEM

Iepriekš ir bijuši gadījumi, kad dažādu VSS fondu līdzīgiem projektiem tika piemēroti atšķirīgi atbilstības noteikumi.

Tādēļ nepieciešams iepazīties ar vairākiem noteikumu kopumiem un pastāv risks pieļaut kļūdas, kuras var radīt finansiālas sekas saņēmējiem.

Priekšlikumu kopums 2014.-2020. gadam nosaka vienādu atbilstības noteikumus VSS fondiem, lai samazinātu šādu procesu sarežģītību. Šie ES mēroga noteikumi būtu jāpapildina ar valstu noteikumiem, kas ir saskaņā ar šo pašu principu.

Lai veicinātu elastību valsts un reģionālo pasākumu struktūrā, VSS fondu īstenošanai jānotiek attiecīgajā teritoriālajā līmenī saskaņā ar dalībvalsts administratīvo regulējumu.

Elastīguma palielināšanai tiek piedāvātas vairākas jaunas iespējas. Dalībvalstis un reģioni var plānot ar Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF), Eiropas Sociālo fondu (ESF) un Kohēzijas fondu (KF) saistītas programmas gan kopīgi, gan atsevišķi, pielāgot finanšu piešķirumu līdz pat 2 % starp reģionu kategorijām, kombinēt finansējumu vienam projektam no vairākiem ES finansētajiem instrumentiem, finansēt tehniskās palīdzības aktivitātes starp viena līmeņa administratīvajām iestādēm no viena fonda, kā arī apvienot vadošo un sertifikācijas iestāžu funkcijas.

Tāpat tās var brīvi veidot kopīgas uzraudzības komitejas un organizēt ikgadējas pārskata sanāksmes attiecībā uz programmām, kas tiek finansētas no VSS fondiem. ESF aprikojuma atbilstība veicinās arī integrētu plānošanu projektu līmenī.

Integrētu plānošanu veicina arī iespēja izmantot dažādus instrumentus, tostarp integrētos teritoriālos ieguldījumus, sabiedrības virzītu vietējo attīstību vai iespēju projektu atbalstīt no vairākiem fondiem.

JAUNA IESPĒJA VEIDOT DAUDZFONDU PROGRAMMAS

No 2014. līdz 2020. gadam dalībvalstis varēs izvēlēties sagatavot un īstenot vai nu viena fonda, vai daudzfondu programmas, kombinējot ERAF, ESF un KF finansējumu atbilstoši savas valsts praksei.

Kopīgu uzraudzības komiteju un pārraudzības un ziņošanas sistēmu izveide var palīdzēt samazināt valsts iestāžu izdevumus.

Savukārt kopīga plānošana veicinās integrētu pieeju kohēzijas politikas īstenošanai.

3. Lielāka proporcionalitāte

Atkārtotas revīzijas var radīt ievērojamu administratīvu slogu saņēmējiem. Priekšlikums ierobežo projekta revīziju biežumu.

Visiem VSS fondu pasākumiem attiecībā uz ziņošanas kārtību, izvērtēšanu, pārvaldību un kontroli finanšu un administratīvajā jomā jābūt samērīgiem ar piešķirtā atbalsta līmeni.

Ne vienmēr ir nepieciešams organizēt Eiropas Komisijas un attiecīgās dalībvalsts ikgadējo pārskata sanāksmi. Tā kā programmu uzsākšanai nepieciešams laiks, pirmais īstenošanas ziņojums un grāmatojumu noskaidrošanas dokumenti būs jānosūta tikai 2016. gadā.

Arī Komisijas revīzijas darbs būs vērst uz riska vairāk apdraudētajām jomām. Ja iestādei būs labi rezultāti revīzijās, Komisija ierobežos revīziju skaitu valstīs, kur labi darbojas valsts izpildes sistēmas.

IEROBEŽOTA REVĪZIJA MAZIEM PROJEKTIEM

Programmā 2014.-2020. gadam darbībām, kuru kopējie attiecināmie izdevumi nepārsniedz EUR 100 000, visā projekta īstenošanas gaitā piemērojama tikai viena revīzijas iestādes un Komisijas kopīgi veikta revīzijas pārbaude.

Tas samazinās iespēju mazāku projektu finansējuma saņēmējiem saskarties ar vairākkārtējām revīzijām, kas novērš uzmanību no galvenajām projekta aktivitātēm.

4. Tiesiskā noteiktība ar skaidrāku noteikumu palīdzības

Skaidriem un vienkāršiem noteikumiem var būt liela ietekme uz vienkāršošanu. Balstoties uz gūto pieredzi, vairāki 2007.-2013. gada noteikumi ir pielāgoti ar mērķi padarīt tos skaidrākus. Nākamajā periodā var kļūt pieejami vairāku veidu finanšu instrumenti, un taņī pat laikā tiks nodrošināti standartizēti noteikumi, lai mazinātu nepieciešamību pēc valstu tiesību aktu izstrādes. Tiek precizēti nosacījumi projektu finansēšanai ārpus programmas. Noteikumos par ieņēmumu gūšanu ir iekļauta brīvprātīga vienotas likmes pieeja.

JAUNI NOTEIKUMI PAR IEŅĒMUMU GŪŠANU

Priekšlikumi 2014.-2020. gadam nosaka samērīgāku pieeju darbam ar projektiem, no kuriem tiek gūti ieņēmumi, un vienkāršo to pārvaldību. Tie paredz vienotas likmes atbals-tāmo izmaksu noteikšanai ar fondiem saistītos projektu veidos. Dalībvalstis var izlemt, vai izmantot vienotas likmes, vai arī izmantot iepriekšējo finansējuma trūkuma analīzi, ja tās uzskata, ka vienotā likme nav piemērota.

Paliek spēkā atbrīvojums visiem ESF projektiem un tiem ERAF, KF, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) projektiem, kuru izmaksas nepārsniedz 1 miljonu eiro, lai mazinātu slogu, ko uzliek šie pienākumi.

5. Efektīvāka ieviešana un vieglāka ziņošanas kārtība

Vairākos gadījumos vienkāršošana palīdzēs arī tieši samazināt administratīvās izmaksas.

Komisijas nodoms ir nodrošināt samērīgu ziņošanas kārtību vadošajām iestādēm, aprobežojoties tikai ar svarīgākās informācijas sniegšanu.

Laika posmā no 2014. līdz 2020. gadam regulārie gada pārskati būs ievērojami vienkāršāki nekā periodā no 2007. līdz 2013. gadam, koncentrējoties tikai uz būtiskākajiem datiem par sasniegto progresu. Pirmais gada pārskats būs jāiesniedz tikai 2016. gadā.

Ziņojumu galvenokārt veidos automātiski pieejami dati no informācijas sistēmas, un būs mazāka nepieciešamība pašiem izstrādāt tekstu.

Vadošajām iestādēm detalizētāki ziņojumi tiks pieprasīti tikai divreiz plānošanas perioda laikā (un ieviešanas gala ziņojuma vajadzībām).

6. Administratīvā sloga mazināšana saņēmējiem

Saņēmēju administratīvais slogs tiks mazināts, piedāvājot plašākas vienkāršoto izmaksu izmantošanas iespējas, vienlaikus saglabājot un paplašinot jau 2007.-2013. gadā ieviestās vienkāršoto izmaksu iespējas. Tādējādi tiks nodrošināts, ka:

- vienkāršotas izmaksas var piemērot attiecībā uz pieciem VSS fondiem;
- tiek saglabātas pašreizējās vienkāršotu izmaksu nostiprināšanas metodes;
- dažas vienotās likmes, vienību izmaksas un vienreizējie maksājumi tiek nostiprināti ES līmenī;
- maksimālā vienreizējo maksājumu summa tiek palielināta līdz EUR 100 000;
- vienotās likmes tiek piemērotas dažādiem izmaksu posteņiem;
- esošo ES un valsts finansēšanas instrumentu vienkāršotu izmaksu iespējas var izmantot līdzīga veida projektos.

Caurviju slēgšanas ieviešana saīsinās dokumentu glabāšanas laiku no pašreizējiem vairāk nekā desmit gadiem līdz aptuveni pieciem.

DĀNIJAS POZITĪVĀ PIEREDZE VIENKĀRŠOTO IZMAKSU PIEEJAS IZMANTOŠANĀ

Dānijas pilsēta Olborga, kura pārvalda vairākus Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektus, ir saņēmusi tūlītējus ieguvumus no pāriešanas uz vienkāršoto izmaksu pieeju projektu pārvaldībā.

Līdz 2011. gadam visiem ERAF projektiem tika piemēroti noteikumi par reālajām izmaksām, kas noteica, ka visas netiešās izmaksas bija jāapstiprina ar ārējo maksājumu dokumentiem.

“Mūsu uzņēmumam tas bija ļoti apjomīgs uzdevums, jo bija jāziņo par tūkstošiem rēķinu, kas attiecās uz izmaksām par ēšanu, komandējumiem, drukāšanu, reklāmas pakalpojumiem un citām,” paskaidroja Jonas Kromann, Olborgas projekta vadītājs.

2011. gada sākumā Olborgas Komerציālais departaments pārveidoja savus projektus un sāka piemērot vienoto likmi.

“Projektu pārveidošanā bija jāiegulda daudz darba, jo reālo izmaksu un vienotās likmes pieejām ir atšķirīgi pārskatu plāni. Tomēr mēs secinājām, ka vienkāršošana, ko nodrošināja vienotās likmes piemērošana, ir ievērojami atvieglojusi Olborgas projektu pārvaldi,” teica Kromann.

Vienkāršošana Kohēzijas politika 2014.-2020.

Šis ziņojums pieejams bulgāru, čehu, dāņu, nīderlandiešu, angļu, igauņu, somu, franču, vācu, grieķu, ungāru, itāļu, lietuviešu, latviešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, spāņu un zviedru valodā.

7. Virzība uz pārvaldību, kuras pamatā ir rezultāti: vienotas rīcības plāns

Vienotas rīcības plāns (VRP) ir daļa no viena vai vairākiem prioritāšu virzieniem, vai darbības programmām, kas īstenotas, izmantojot uz rezultātiem balstītu pieeju, lai sasniegtu noteiktus mērķus, par kuriem attiecīgā dalībvalsts ir vienojusies ar Eiropas Komisiju. VRP ir instruments, kas palīdz pārvaldībai būt vairāk vērstai uz iznākumiem un rezultātiem. Reģioni, kuros šo pieeju var izmantot, nav definēti, bet tā var sniegt tehnisku palīdzību, kā arī veicināt jauniešu ilgtspējīgu integrāciju darba tirgū. VRP izmantošanas kritērijs būs iespēja noteikt drošus iznākumu un rezultātu mērķus.

VRP finanšu pārvaldība ir balstīta tikai uz iznākumiem un rezultātiem, kas tiek kompensēti, izmantojot izmaksu vai vienreizējo maksājumu standarta apmērus, kas piemērojami attiecībā uz visiem projektu veidiem. Līdz ar to Komisijas un VRP iesaistīto revīzijas iestāžu veikto revīziju vienīgais mērķis būs pārbaudīt, vai ir ievēroti atlīdzināšanas nosacījumi, t.i., vai ir sasniegti solītie iznākumi un rezultāti.

Izmantojot VRP, dalībvalsts projekta atlīdzināšanai var piemērot tās parastos finanšu noteikumus. Šie noteikumi nevar būt revīzijas iestāžu vai Komisijas revīzijas subjekts. Lai nodrošinātu tiesisko noteiktību, VRP apstiprina Komisija.

8. E-kohēzija

E-kohēzija nodrošina lielu potenciālu administratīvā sloga mazināšanai.

Komisijas priekšlikumi 2014.-2020. gadam paredz maksimālu esošo datubāzu izmantošanu, kā arī saskarņu un citu instrumentu izstrādi, lai ļautu saņēmējiem iesniegt datus tikai vienreiz un uzglabāt visus dokumentus elektroniski.

Piemērojot šādus nosacījumus, ieviestās izmaiņas samazinās datu ievades kļūdas un mazinās administratīvo slogu saņēmējiem attiecībā uz esošu dokumentu iegūšanu un atkārtotu iesniegšanu. Tāpat tiks samazināts dokumentu pazaudēšanas risks un arhivēšanas izmaksas ilgtermiņā.

9. Eiropas teritoriālās sadarbības vienkāršošana

Ir ierosināta atsevišķa regula, kas ļauj izstrādāt precīzus norādījumus un nodrošina skaidru izpratni par piemērojamiem noteikumiem iestādēm, kas īsteno Eiropas teritoriālo sadarbību (ETS).

Galvenie uzlabojumi ir iespēja segt 15% no personāla izmaksām ar vienotas likmes maksājumu, saskaņotāki atbilstības noteikumi, kā arī vadošo iestāžu un sertifikācijas iestāžu funkciju apvienošana.

10. Eiropas Sociālā fonda darbības vienkāršošana

Ņemot vērā Eiropas Sociālā fonda (ESF) iezīmes (daudz nelielu piešķirumu, izdevumus galvenokārt veido personāla izmaksas, salīdzinoši standartizēti projektu veidi), tam ir ierosinātas konkrētas vienkāršošanas iespējas. Galvenie uzlabojumi ietver papildu iespējas izmaksu vienkāršošanai.

Lielākā daļa atbalstīto izdevumu ESF projektos ir saistīti ar personāla izmaksām. Tādēļ Komisija ierosināja iespēju aprēķināt ESF projektu kopējās attiecināmās izmaksas, balstoties uz tiešajām personāla izmaksām, pieskaitot šai izmaksu summai vēl 40%. Likmi nosaka regula, tāpēc valsts iestādēm nav nepieciešams pamatot tās izmantošanu.

Attiecībā uz maziem piešķirumiem tiek ieviestas arī dažas vienkāršākas procedūras, lai veicinātu vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošanu, kas balstīta uz pārskatāmības principu.

KOMISIJAS PADOMI PAR VIENKĀRŠOŠANU

1. KONCENTRĒŠANĀS

Skaidra stratēģija un koncentrēšanās uz precīzi noteiktām jomām nodrošinās savlaicīgu atbalsta shēmu izstrādi. Skaidrākas virzības noteikšana var nozīmēt arī to, ka vajadzēs izstrādāt mazāk atbalsta shēmu un iesaistīt mazāk iestāžu, kas savukārt var palīdzēt samazināt izmaksas.

2. SINERGIJAS IZMANTOŠANA

Integrētas programmas un projekti, kopējs tiesiskais regulējums valsts vai reģionālā līmenī, vienotas uzraudzības komitejas, kopīgas pārvaldības un vadības sistēmas ir iespējas, kas veicina individuālu pieeju sistēmām.

3. DIGITALIZĀCIJA

Kohēzijas politikas īstenošanas vajadzībām jāapstrādā milzīgi tādas informācijas apjomi, kas nepieciešama ne tikai pārvaldībai, bet arī pārskatu izstrādei. Kaut arī dalībvalstis ir panākušas progresu pārvaldē, ieviešot elektronisku informācijas apmaiņu, saziņa ar atbalsta saņēmējiem joprojām pārsvarā notiek papīra formātā. Bez tā, ka šis process uzliek slogu saņēmējiem, tas arī nozīmē milzīga datu apjoma transkripciju, ko veic valsts pārvalde, radot papildus izmaksas, no kurām varētu izvairīties. Tādēļ Eiropas Komisijas priekšlikumos ir noteikts pienākums dalībvalstīm līdz 2014. gada beigām nodrošināt iespējas elektroniskai datu apmaiņai ar atbalsta saņēmējiem. Efektivitāti var palielināt vēl vairāk, pārsniedzot regulu prasības, piemēram, izveidojot kopīgus e-pakalpojumus VSS fondu (un valstu fondu) atbalsta saņēmējiem un lietderīgi izmantojot valsts reģistrus (uzņēmumu reģistrus, nodokļu datubāzes u.c.).

4. FINANŠU INSTRUMENTU IZMANTOŠANA

Līdz ar finanšu instrumentu ieviešanu tiek nodrošināta daudz efektīvāka un lietderīgāka fondu līdzekļu izmantošanu, īpaši, ja pienācīgi tiek iesaistīts privātais sektors. Sarežģītību var mazināt vēl vairāk, izmantojot ES līmenī izstrādātus finanšu instrumentus vai Komisijas noteiktus standarta nosacījumus.

5. VIENKĀRŠOTU IZMAKSU PIEEJAS IZMANTOŠANA

Dažās jomās labākā un vienkāršākā pieeja ir uz reālajām izmaksām balstīta atļaušana. Tomēr daudzos citos gadījumos lietderīgāka alternatīva ir vienkāršotas izmaksas. ES līmenī noteiktās vienotās likmes un vienību izmaksas var veicināt šo iespēju rentablu izmantošanu, jo nav nepieciešama izstrādes metodika valstu līmenī. Iespēja izmantot vienkāršotu izmaksu pieeju, ko piemēro ES politikām un valstu atbalsta shēmām, un budžeta projektu (ESF gadījumā) izmantošana arī samazina dalībvalstu slodzi saistībā ar sākotnējiem ieguldījumiem.

6. VIENOTAS RĪCĪBAS PLĀNA IZMANTOŠANA

Vienotas rīcības plāns palīdz īstenot uz rezultātiem balstītu pārvaldi, balstoties uz izmaksu principu vienkāršošanu visiem darbību veidiem. Izvēle īstenot vismaz eksperimentālas darbības vienotas rīcības plāna formā ilgtermiņā var izrādīties noderīga.

7. RISKU NOVĒRTĒŠANA UN PIELĀGOŠANĀS TIEM

Komisijas priekšlikumā ir paredzēta sistēma, kas sasaista administratīvos pasākumus ar risku. Tas jo īpaši attiecas uz vadības kontroli un revīziju, kas jāpielāgo riskiem. Attiecībā uz revīzijām pielāgošana notiek, pamatojoties uz kopējiem noteikumiem ES līmenī un noligumiem ar Komisiju, turpretī vadības kontroļu biežumu un mērogu nosaka katra vadošā iestāde.

UZZINIET VAIRĀK

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/simplification_lv.pdf

Izdevums *Panorama* jautāja Eiropas Parlamenta Reģionālās attīstības komitejas galvenajiem locekļiem par kohēzijas politikas nozīmi un paveikto saistībā ar priekšlikumiem jaunam tiesību aktu kopumam.

KOHĒZIJAS POLITIKA IR ĪSTA IEGULDĪJUMU POLITIKA

Constanze Angela Krehl, Eiropas Parlamenta deputāte, Eiropas Parlamenta sociālistu un demokrātu progresīvās alianses grupas locekle, Reģionālās attīstības komitejas locekle, līdzziņotāja attiecībā uz kopīgo noteikumu regulu par Eiropas fondiem.

Ekonomiskā izaugsme un kohēzijas politika

No sarunām Eiropas Padomes augstākā līmeņa sanāksmēs iedzīvotājiem varētu rasties iespaids, ka tieši fiskālā konsolidācija glābs Eiropu. Tomēr patiesībā tā nepavisam nav. Ikviens uzņēmējs zina, ka ir svarīgi nodrošināt mazus izdevumus, taču uzņēmumam palīdz attīstīties ieguldījumi. Tas pats attiecas arī uz mūsu kontinentu. Tā ir taisnība, ka nevajadzīgi izdevumi var nodarīt kaitējumu ekonomikai, taču tieši ieguldījumi atjaunos izaugsmi valstīs, kurās ir tāda situācija kā, piemēram, Grieķijā.

Eiropas kohēzijas politika ir galvenokārt vērsta uz ieguldījumiem. Atbalstot Eiropas reģionu vajadzībām pielāgotus projektus, tiek atjaunota ekonomika un stiprināta to pozīcija pasaules tirgos.

Šobrīd Eiropas Parlamentā mēs izstrādājam jaunu kohēzijas politiku, kas paredzēta nākamajam plānošanas periodam. Taču mēs ne tikai nodarbojamies ar ilgtermiņa plānošanu, bet arī reaģējam uz pašreizējām vajadzībām krīzes vissmagāk skartajos reģionos Eiropā. Piemēram, šobrīd mēs apspriežam izmaiņas esošajā regulā, lai palielinātu kohēzijas finanšu līdzekļu ietekmi valstīs, kuras atrodas tādā situācijā kā Grieķija.

Eiropas Parlamenta loma

Mēs apzināties, cik liela atbildība uz mums gulstas, ņemot vērā Eiropas Parlamenta uzdevumu līdzdarboties kohēzijas politikas likumdošanas izstrādē, un saprotam, ka kopīgo noteikumu regula paredz noteikumus pieciem dažādiem fondiem (1).

(1) 5 fondi: Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Eiropas Sociālais fonds (ESF), Kohēzijas fonds (KF), Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF).

Mēs ceram uz ciešu sadarbību ar Eiropas Padomi un cenšamies panākt intensīvu viedokļu apmaiņu ar reģionālajiem dalībniekiem. Vēlamies panākt, lai reģioniem ir spēcīga nostāja, piemēram, sarunās par partnerības līgumiem.

Jauno tiesību aktu kopumu mēs plānojam pieņemt līdz šī gada beigām, ja sarunas par daudzgadu finanšu shēmu līdz tam būs noslēgušās.

Kohēzijas politikas tiesību aktu kopums pēc 2014. gada

Esmu pārliecināta, ka mēs spēsim rast atbilstošu kompromisu visos jautājumos. Mēs cieši sadarbojamies ar dažādām ieinteresētajām personām un iestādēm Eiropā. Tā kā ziņošana par kopīgo noteikumu regulu ir uzticēta koordinatoriem no divām Eiropas Parlamenta lielākajām politiskajām grupām, mēs izstrādāsim ziņojumu, kam Parlamentā vajadzētu saņemt lielu atbalstu.

Rezultāti un sniegums

Koncentrēt relatīvi ierobežotus resursus uz ierobežotu prioritāšu skaitu ir pareizais lēmums. Neapšaubāmi mēs vēlamies sekmīgu politiku, kas pilda savus solījumus. Tomēr vajadzētu atcerēties, ka reģiona vājo sniegumu var radīt faktori, kurus neietekmē kohēzijas politika. Šis vājais sniegums bieži arī norāda, ka reģionam ir nepieciešams, nevis mazāks, bet tieši lielāks atbalsts.

Tādēļ es ļoti kritiski vērtēju izpildes rezerves ieviešanu, jo tā sniegs ieguvumus tikai reģioniem ar labiem rezultātiem, izmantojot naudu, ko varētu piešķirt projektiem, kuriem tā ir daudz vairāk nepieciešama.

VIRZĪBA UZ LIELĀKU LĪDZSVARU EIROPĀ

Lambert van Nistelrooij, Eiropas Parlamenta deputāts, Eiropas Tautas partijas grupas ("Kristīgie demokrāti") prezidija loceklis, Reģionālās attīstības komitejas loceklis, līdzziņotājs attiecībā uz kopīgo noteikumu regulu par Eiropas fondiem.

Stratēģija "Eiropa 2020" visiem reģioniem

Visas Eiropas dalībvalstis saskaras ar kopīgu izaicinājumu. Lisabonas līgums no jauna apstiprina Eiropas stūrakmeņus – tās kopīgo vērtību sistēmu, vienoto iekšējo tirgu un tās apņemšanos panākt vēl ciešāku politisko vienotību. Kohēzijas politika balstās uz visiem šiem stūrakmeņiem. Gandrīz puse no Eiropas Savienības izdevumiem tiek novirzīti šai politikai. Tie ietver gan ieguldījumus pētniecībai un attīstībai un konkurētspējas palielināšanai, gan vājāko reģionu strukturālajam atbalstam.

Turpmākajos gados galvenie izaicinājumi būs atrast veidu, kā sasniegt labāku sinerģiju starp pieciem reģionālajiem fondiem un pētniecības un attīstības jomas līdzekļiem. Mums ir nepieciešama jauna pieeja, izprotot un pieņemot jaunāko dalībvalstu neizmantoto kapacitāti.

Es vērtēju pozitīvi Eiropas Komisijas priekšlikumus un uzskatu, ka stratēģijas "Eiropa 2020" mērķos iekļautā "jumta regula" par strukturālpolitikas instrumentiem simbolizē lielu soli virzībā uz saskaņības, ietekmes un redzamības palielināšanu visā Eiropā. Tie nodrošina integrētu pieeju un politikas īstenošanas efektivitāti.

Kopīgie noteikumi par stratēģiju izstrādi un plānošanu un kopējais tematisko mērķu saraksts nodrošina kopīgu atbildību par stratēģijas "Eiropa 2020" mērķiem. Nākamajās desmitgadēs darba vietas radīs uz zināšanām balstīta ekonomika. Tādēļ ir nepieciešams saskaņot atbalsta programmas, lai pievienotā vērtība tiktu pavairota – piemēram, palielinot sinerģiju starp kohēzijas fondiem un pamatprogrammu "Apvārsnis 2020". Šī jaunā pieeja ir pamatā virzībai uz izcilību. Nav pieņemams, ka vecākās dalībvalstis saņem apmēram 90 % no ES finansējuma pētniecības jomā.

Līdzsvars starp solidaritāti un personīgajām interesēm

Teritoriālā kohēzija veicina vienlaicīgu vadošo reģionu un prasībām atbilstošu jaunattīstības reģionu attīstību Eiropā. Citiem vārdiem, tā sniedz ieguvumus vadošajiem reģioniem un var aizsargāt jaunattīstības reģionus no tā, ka "uzvarētājs saņem visu". Līdzsvars starp solidaritāti un personīgajām interesēm tiks nodrošināts taisnīgā veidā. Mums ir nepieciešami jauni instrumenti, no kuriem labumu gūtu visa Eiropa, tajā pašā laikā uzlabojot vājāk attīstīto reģionu iespējas nodrošināt nodarbinātību gan tagad, gan nākotnē.

Praktiski mēs strādāsim ar trīs galvenajām teritoriālās kohēzijas koncepcijām – koncentrācija, sadarbība un saskaņotība. Šie trīs faktori ir svarīgs virzītājspēks ceļā uz izcilību. Būt vadošajiem pētniecības jomā vēl aizvien būs labāko kandidātu priekšrocība. Taču jaunāko dalībvalstu reģioni un uzņēmumi ar lielu potenciālu var paļauties uz tiešu struktūrfondu atbalstu izcilības veicināšanai attiecīgajos reģionos.

Jaunās pieejas mērķis ir veikt ieguldījumus pētniecības un attīstības, kā arī zināšanu infrastruktūrās, lai nodrošinātu stabilitu pamatu konkurētspējas palielināšanai un darbavietu radīšanai nākotnē. Struktūrfondi dara tieši to, kas tiem būtu jādara – sekmē teritoriālo līdzsvaru Eiropā.

Parlaments ir uz pareizā ceļa

Tiesību aktu kopums periodam pēc 2014. gada ir ļoti nozīmīgs Eiropas turpmākajai integrācijai. Mēs nevaram pieļaut, kā pēc krīzes pārvarēšanas līdzsvars Eiropā samazinās. Eiropas Parlaments uzsver nepieciešamību pēc Eiropas mēroga kohēzijas politikas. Ir pierādījies, ka šī politika ir ļoti efektīva. Nenoliedzami mums jāpanāk lielāka sinerģija visu fondu ietvaros. Bet Eiropas Komisijas priekšlikumi nodrošina tam stabilitu pamatu. Pirmais balsojums par to Eiropas Parlamenta plenārsēdē sagaidāms 2012. gada septembrī.

PALĪDZ UZLABOT IGAUNIJAS IESPĒJAS JŪRAS GLĀBŠANAS PAKALPOJUMU JOMĀ

Pēdējo gadu laikā Somijas līcī, kas ir samērā noslogots ūdens posms starp Igauniju un Dienvidsomiju, ievērojami pieauga tirdzniecības kuģu un privāto ūdens transportlīdzekļu satiksme, tādēļ nepietika jūras meklēšanas un glābšanas resursu. Šajā sakarā Eiropas Reģionālās attīstības fonds [ERAF (1)] finansēja pārrobežu projektu ar mērķi uzlabot jūras glābšanas iespējas šajā reģionā un padarīt jūras krastu drošāku.

2008. gada septembrī uzsāko brīvprātīgo jūras glābšanas pakalpojumu projektu VOMARE (*VO*luntary *MA*ritime *RE*scue) vada Somijas Glābšanas laivu pakalpojumu institūcija (*Finnish Lifeboat Institution*) (Helsinkos), kas ir Somijas brīvprātīgo jūras glābšanas pakalpojumu sniedzēju apvienību jumta organizācija un aptver 2 000 brīvprātīgo jūras glābšanas pakalpojumu sniedzēju un 150 glābšanas kuģu. Tā cieši sadarbojas ar Vihulas pašvaldību Igaunijā, lai kopā uzlabotu sadarbību starp Somijas un Igaunijas brīvprātīgo jūras meklēšanas un glābšanas pakalpojumu sniedzēju sistēmām.

Starptautiskie standarti

Būtisks projekta mērķis bija paaugstināt Igaunijas jūras krastā pieejamo glābšanas pakalpojumu sniedzēju sagatavotības līmeni līdz tādām līmenim, kādu paredz starptautiskie nolīgumi, lai nodrošinātu pietiekamus glābšanas pakalpojumus gan pašas valsts iedzīvotāju, gan arī ārvalstu iebraucēju vajadzībām.

Šī projekta ietvaros, kas tika pabeigts 2011. gada jūnijā, tika organizētas vairākas apmācības sesijas, lai standartizētu procesus, kā arī lai uzlabotu komunikāciju un sadarbību.

Projektā iesaistījās 60 Igaunijas brīvprātīgie un četras partnerpilsētas: Toila, Vihula, Lohusū un Mustvē. Igaunijā tika izveidotas jaunas meklēšanas un glābšanas vienības, kuras apkalpo no jauna apmācīti brīvprātīgie. Lielākā daļa apmācības notika Bagaskār salā, kura tās ērtā ģeogrāfiskā izvietojuma dēļ bija piemērota šim mērķim.

Turklāt Igaunijas glābšanas grupām tika nodrošināti četri pilnībā aprīkoti glābšanas kuģi, sniedzot arī visaptverošu apmācību to lietotājiem, savukārt Somijas glābšanas organizācijas saņēma trīs šādus kuģus.

Somijas brīvprātīgo jūras glābēju tradīcijas veidojušās 100 gadu garumā. "Tagad mēs cenšamies izveidot tādu pašu

glābšanas dienestu arī Igaunijā," piebilda Somijas Glābšanas laivu komandu institūcijas darbu vadītājs Jori Nordström.

VOMARE projekta galvenais mērķis ir atjaunot brīvprātīgās jūras meklēšanas un glābšanas operācijas Igaunijā, pamatojoties uz indivīdu dabisko vēlmi palīdzēt viens otram. Uzlabojot Igaunijas pašpietiekamību attiecībā uz glābšanas pakalpojumu sniegšanu, tiek arī samazināta nepieciešamība pēc Somijas dalības glābšanas misijās Igaunijā. No 1 000 meklēšanas un glābšanas misijām, ko Somijas Glābšanas laivu pakalpojumu institūcija veic katru gadu, 23 % notiek Somijas līcī.

UZZINIET VAIRĀK

www.centralbaltic.eu/component/content/article/6-project-info/296-vomare-voluntary-maritime-rescue

“VOMARE ir palīdzējis apmācīt un aprīkot Igaunijas glābšanas laivu komandas, tādējādi padarot jūras krastu drošāku.”

Kopējās izmaksas:
EUR 990 000
ES ieguldījums:
EUR 645 000

(1) Centrālā Baltijas jūras reģiona INTERREG IV A programma 2007.–2013. gadam.

VIETĒJĀS ERĢIJAS UZGLABĀŠĀNAS RISINĀJUMS LAUKU REĢIONOS

Iespēja ražot un uzglabāt enerģiju lauku reģionos varētu būt risinājums problēmai, ar kuru saskaras daudzās pasaules daļās un kas parasti izmaksā ļoti dārgi, jo ir nepieciešams paplašināt elektrotīklus, lai nodrošinātu elektroapgādi attālām vietām. Tieši uz šādu stratēģiju ir balstīts Eiropas Savienības (ES) finansētais projekts "Ilgtspējīgas, no centrālā elektrotīkla izolētas elektrostacijas lauku reģioniem" (*Sustainable Off-Grid Powerstations for Rural Applications – SOPRA*), kura ietvaros tiek izstrādāta neatkarīga enerģijas uzglabāšanas sistēma, kas var saņemt un pārvaldīt vietējo enerģiju no dažādiem avotiem, ieskaitot saules, ūdens un vēja enerģijas avotus.

Tehnoloģija, kas tiek izstrādāta Nīderlandē, ne tikai sniegs rentablu risinājumu elektroapgādei lauku reģionos, bet var būt arī vērtīgs ieguldījums, lai palīdzētu sasniegt Eiropas mērķi palielināt atjaunojamo energoresursu daļu tās energoavotu sadalījumā.

Dažos lauku reģionos bieži attālums līdz elektrotīklam ir pārāk liels, kas padara fizisku savienojumu nelietderīgu vai ekonomiski neizdevīgu. Tradicionāla alternatīva vietējiem iedzīvotājiem ir nodrošināt elektroapgādi, izmantojot dīzeļģeneratorus, kuru lietošana kļūst arvien dārgāka un bieži ir skaļa.

Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansētā (1) SOPRA projekta, kuru vada Nīderlandes uzņēmums ALFEN b.v., kas specializējas enerģijas pārveides tehnoloģijās, ietvaros tiek izstrādāti divi no centrālās elektrosistēmas izolētu sistēmu prototipi – viena stacionāra sistēma un viena pārvietojama

☺ **SOPRA mērķis ir nodrošināt rentablu tehnoloģiju, kas ļauj maksimāli izmantot vietējos enerģijas avotus neatkarīgi no tā, vai tie ir saules, vēja vai ūdens enerģijas avoti.** ☺

ALFEN b.v.
Attīstības nodaļas
vadītājs
Evert Raaijen

Kopējās izmaksas:
EUR 1 991 100
ES ieguldījums:
EUR 497 800

sistēma, ko var transportēt 6 m garā konteinerā. Tas nozīmē, ka nav nepieciešams nepārtraukti izmantot vietējos enerģijas avotus, bet enerģiju var uzglabāt, lai nodrošinātu uzticamu enerģijas avotu, kas pēc nepieciešamības var apgādāt ar elektroenerģiju skolas, ciemus, slimnīcas un būvniecības laukumus attālās teritorijās.

Visā pasaulē apmēram 1,6 līdz 2 miljardiem cilvēkiem nav piekļuves elektroenerģijai, jo savienojumi ar komunālo pakalpojumu tīkliem bieži ir ekonomiski neizdevīgi. No centrālā elektrotīkla izolēta enerģijas uzglabāšana, izmantojot tīru vietējo enerģiju, paver iespējas daudzām jaunām tirgus jomām.

Patiesībā viens no galvenajiem faktoriem, kas kavē attīstību saules enerģijas izmantošanas jomā, ir nepieciešamība turpināt enerģijas uzglabāšanas risinājumu izstrādi, lai piemērotu tos attālās, no centrālā elektrotīkla izolētās vietās.

Prototips būs gatavs 2012. gada jūnijā un tiks padziļināti pārbaudīts attālos reģionos, kas ir reprezentatīvi attiecībā uz mērķa teritorijām. Ražošana tiks uzsākta Nīderlandē paralēli pieņemšanas pārbaudei, tādējādi nodrošinot daudz darba iespēju.

Jauno tehnoloģiju var izmantot dažādos veidos, un tai ir daudz iespēju tirgū.

UZZINIET VAIRĀK
www.sopra-project.com/

(1) Austrumnīderlandes reģionālā darbības programma 2007.-2013. gadam.

VIENOTA TIEŠSAISTES UZŅĒMUMU REGISTRĀCIJAS SISTĒMA POLIJAS UZŅĒMĒJIEM

Polijas Ekonomikas ministrija ir ieviesusi modernu tiešsaistes uzņēmumu reģistrācijas sistēmu, kas piedāvā vienotu mehānismu, lai reģistrētu uzņēmumus un atjaunotu informāciju, kā arī iegūtu informāciju par citiem uzņēmumiem.

Centralizētā ekonomiskās aktivitātes reģistrācijas un informācijas (*Central Registration and Information on Economic Activity – CEIDG*) sistēma ir izstrādāta ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) atbalstu 2007.-2013. gada darbības programmas “Novatoriska ekonomika” ietvaros.

Projekta galvenie uzdevumi bija izveidot centralizētu uzņēmējdarbības datubāzi Polijā un piedāvāt uzņēmumu reģistrāciju tiešsaistē. Būtisks mērķis bija arī saskaņot noteikumus un sistēmas, kas attiecas uz uzņēmējiem, un nodrošināt viņiem vienotu mehānismu, kas sniedz kvalitatīvus pakalpojumus.

Jaunais pakalpojums, kas samazina uzņēmuma reģistrēšanai nepieciešamo laiku, arī ir vērsts uz elektronisku būtiskas informācijas apmaiņu starp visām reģistrācijas procesā iesaistītajām iestādēm.

Izmantojot uzticamu elektronisko profilu vai elektronisko parakstu (ar kvalificētu sertifikātu), jebkurš pilsonis var tiešsaistē izpildīt formalitātes, kas nepieciešamas uzņēmuma reģistrēšanai Polijā. Pēc konta izveidošanas oficiālajā tīmekļa vietnē (www.firma.gov.pl) uzņēmējam tikai jāizpilda pakāpeniskie vedņa norādījumi, lai ievadītu nepieciešamo informāciju un reģistrētu savu jauno uzņēmumu.

Ja uzņēmējs to vēlas, pieteikumu var izveidot arī tiešsaistē un pēc tam apmeklēt vietējo uzņēmumu reģistrācijas iestādi, lai personīgi parakstītu attiecīgos dokumentus.

Nospiežot pogu, lai iesniegtu CEIDG pieteikumu, reģistrācijas process tiek uzsākts arī valsts nodokļu pārvaldē, centrālajā statistikas pārvaldē un sociālās apdrošināšanas iestādē. Tas nozīmē, ka uzņēmējs automātiski piesakās gan uz nodokļu maksātāja numuru, gan statistiskās reģistrācijas numuru (attiecīgi – *NIP* un *REGON* numurs). Jaunā uzņēmuma reģistrācijas fakts tiek publicēts valsts oficiālajā tīmekļa vietnē www.firma.gov.pl 48 stundu laikā, taču uzņēmējdarbību var sākt uzreiz pēc pieteikuma apstiprināšanas.

“ Pēc konta izveidošanas oficiālajā tīmekļa vietnē uzņēmējam tikai jāizpilda pakāpeniskie vedņa norādījumi, lai ievadītu nepieciešamo informāciju un reģistrētu savu jauno uzņēmumu. ”

Ja uzņēmums ir reģistrēts CEIDG sistēmā, uzņēmēji var tiešsaistē mainīt savu informāciju un uz laiku vai pat pavisam pārtraukt uzņēmuma darbību, nedodoties uz nevienu valsts iestādi.

Šī platforma ļauj meklēt citus uzņēmumus un informāciju, kas nepieciešama sadarbības veidošanai ar citiem uzņēmējiem. Sistēma tiešsaistē sāka darboties 2011. gada jūlijā, un šobrīd tajā ik dienu tiek veikti vairāk nekā 20 000 darījumu.

UZZINIET VAIRĀK

www.ceidg.gov.pl

Kopējās izmaksas:
EUR 6 900 000
ES ieguldījums:
EUR 5 800 000

PARTNERU PIESAISTĪŠANAS AGENTŪRA PALĪDZ SPĀNIJAS MVU TURPINĀT STRĀDĀT, NOMAINOT TO VADĪBU

Katalonijas reģionā, Spānijā projekta *Reempresa* ietvaros tiek īstenota jauna pieeja mazo uzņēmumu pārņemšanas atbalstam un sekmīgai darbības turpināšanai, palīdzot jauniem uzņēmējiem pārņemt vadību.

Ik gadu Katalonijas reģionā savu darbību pārtrauc apmēram 95 000 mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu (MVU), un tiek paredzēts, ka izdzīvos vismaz 15 % – tādējādi darbinieki varēs saglabāt savas darbavietas, pateicoties projekta *Reempresa* novatoriskajam procesam.

Projekta *Reempresa* centrs Katalonijā tika atvērts 2010. gadā, un to atbalsta Katalonijas Darba devēju asociācija (*Cecot*) un privāts fonds pašnodarbinātības veicināšanai Katalonijā (*Fundació Privada per a la Promoció de l'Autoocupació de Catalunya – CP'AC*). To līdzfinansē Katalonijas reģions (Katalonijas reģiona Ekonomikas un zināšanu ministrija (*Generalitat de Catalunya Departament d'Economia i Coneixement*)) un Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF).

Projekta ietvaros tiek sniegti gan fiziski, gan virtuāli partneru piesaistīšanas pakalpojumi, kā arī atbalsta pakalpojumi, lai palīdzētu maziem uzņēmumiem, kas meklē jaunus īpašniekus, sazināties ar potenciālajiem uzņēmējiem. Mērķuzņēmumi ir mazi, bieži ģimenēm piederoši uzņēmumi, kam ir problēmas atrast jaunus īpašniekus vai turpināt darbību.

“ Uzņēmējiem, kuriem ir problēmas turpināt darbību, tiek sniegta palīdzība uzņēmējdarbības pārtraukšanā, tādējādi nodrošinot uzņēmumu darbības turpināšanu un drošu nākotni to darbiniekiem. ”

Centrs ir galvenā datu un zināšanu uzkrāšanas vieta partneru piesaistīšanai un atbalsta potenciālos īpašniekus, sniedzot informāciju par vadības nomaiņas metodēm. Tas organizē vispusīgas informācijas programmas, lai uzņēmumiem, kas vēlas nodot vadību citiem, un potenciālajiem pārņēmējiem norādītu uz *Reempresa* pieejas priekšrocībām.

2011. gadā *Reempresa* centrs palīdzēja noorganizēt 13 MVU pārņemšanu. Tādējādi tika saglabātas apmēram 145 darbavietas. Savukārt 2012. gada pirmajos mēnešos pārņemto MVU skaits jau ir lielāks, kas liecina par projekta panākumiem.

Centrs palīdz potenciālajiem uzņēmējiem atrast jaunus uzņēmumus, kuros iesaistīties, un sniedz ieteikumus par uzņēmuma pārņemšanas procesu. Tā vietā, lai radītu jaunu uzņēmumu, potenciālie pārņēmēji var iegādāties vai iznomāt pastāvoša uzņēmuma līdzekļus.

UZZINIET VAIRĀK

Reempresa: www.reempresa.org/?idioma=2

Cecot (Katalonijas Darba devēju asociācija, viena no projekta ierosinātajām): www.cecot.org

CP'AC: www.autoocupacio.org

Generalitat de Catalunya Departament d'Economia i Coneixement: www.gencat.cat

Reempresa konts sociālajā tīklā twitter: @Reempresa

Reempresa konts vietnē LinkedIn: www.linkedin.com/groups/Reempresa-3945960

Kopējās izmaksas:
EUR 1 700 000
ES ieguldījums:
EUR 850 000

REGIOSTARS BALVU NOZĪME UN SANĒMĒJU LOKS ARVIEN PIĒAUG

2012. gada 16. janvārī divdesmit četri *RegioStars* 2012 finālisti ieradās Briselē, Beļģijā un klātienē prezentēja savus projektus neatkarīgai, augsta līmeņa žūrijai, ko izveidoja Eiropas Komisija.

2012. gadā *RegioStars* konkursam pieteicās rekordliels skaits dalībnieku – kopā tika saņemti 107 pieteikumi no visām Eiropas Savienības valstīm.

Tas liecina, ka konkurss ne tikai ir sasniedzis savu mērķi izcelt labo praksi pilsētvides un reģionālās attīstības jomās, bet arī visi tā dalībnieki – uzvarētāji un finālisti – gūst ievērojamu labumu, nonākot Eiropas uzmanības centrā. Kad 2012. gada jūnijā tiks paziņoti *RegioStars* 2012 balvu saņēmēji, visticamāk par uzvarētājiem pasludinās visus finālistus.

Neatkarīgā žūrija

2012. gadā žūrijas priekšsēdētājs ir bijušais Eiropas Reģionu komitejas priekšsēdētājs (no 2008. līdz 2010. gadam) Luc Van den Brande, un viņš vada 11 cilvēku komandu, kas sastāv no nozaru pārstāvjiem, akadēmisko aprindu pārstāvjiem un konsultāciju pakalpojumu sniedzējiem.

Žūrija projektos vērtē šādus faktoros:

- projekta novatoriskais raksturs;
- projekta ietekme (vai plānotā ietekme) saistībā ar sākotnējiem mērķiem;
- paredzētā projekta ilgtspēja;
- projekta rezultāti vietējo, reģionālo un starpreģionu partnerattiecību uzlabošanā.

Ir jau sācies arī 2013. gada *RegioStars* konkurss, un daudz pieteikumu ir saņemti vēl pirms pieteikšanās termiņa beigām 2012. gada 20. aprīlī.

KONKURSS

RegioStars konkurss notiek jau 5 gadus Eiropas Komisijas iniciatīvas "Reģioni ekonomiskām pārmaiņām" ietvaros. Tā mērķis ir noteikt labāko praksi reģionālās attīstības jomā un izcelt oriģinālus un novatoriskus projektus, kuri varētu būt interesanti un iedvesmojoši citiem reģioniem.

Konkurss ir iedalīts vairākās tematiskās kategorijās: gudra izaugsme (*Smart Growth*), ilgtspējīga izaugsme (*Sustainable Growth*), iekļaujoša izaugsme (*Inclusive Growth*), CityStar kategorija un informācijas un komunikācijas kategorija.

Pēc tam, kad žūrija pirmo reizi izvērtē visus projektus, daudzsološāko 24 projektu veidotāji tiek aicināti uz vienas dienas pasākumu, kurā viņiem savs projekts jāprezentē žūrijai un jāatbild uz jautājumiem, pirms tiek noteikti uzvarētāji katrā kategorijā.

Lai varētu pieteikties konkursam, projektam jābūt finansētam no ES struktūrfondiem* un īstenotam, izmantojot dažādas valsts, reģionālās vai sadarbības programmas.

Pieteikumus projekta vadītāja vai izstrādātāja vārdā iesniedz (vai arī apstiprina) valsts vai reģionāla vadošā iestāde, kas nodrošina projekta līdzfinansējumu.

* No Eiropas Reģionālās attīstība fonda (ERAF), Eiropas Sociālā fonda (ESF), Kohēzijas fonda (KF) vai Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (IPA) pēc 2000. gada 1. janvāra.

2012. gada **REGIOSTARS** balvu saņēmēji tiks paziņoti balvu pasniegšanas ceremonijā, kas notiks **14. jūnijā Briselē.**

Uzvarētāju un finālistu materiālie ieguvumi

Eiropas Komisija nesēn sazinājās ar visiem iepriekšējiem uzvarētājiem un finālistiem, lai noskaidrotu viņu domas par konkursu un tā sniegtajiem ieguvumiem.

Pārsvārā viņi atbildēja, ka noteikti ieteiks citiem piedalīties un prezentēt savus projektus nākamajos *RegioStars* konkursos.

Lielākā daļa uzskatīja, ka no piedalīšanās ir guvuši "materiālus labumus" – to apstiprināja 93 % no uzvarētājiem, savukārt 73 % no finālistiem apgalvoja, ka viņu pieredze bijusi tikpat pozitīva.

Gan uzvarētāji, gan finālisti uzsvēra tādus ieguvumus kā redzamība un reputācija, partneru piesaistīšana, pieredzes apmaiņa ar līdzīgu projektu pārstāvjiem un pat personīgā motivācija. Viņi uzskata, ka konkurss sniedza lielisku pieredzi, kas palīdzēja viņu projektiem saņemt milzīgu uzmanību un nodrošināt popularitāti. Daudzi arī minēja, ka konkurss deva viņiem pārliecību turpināt darboties.

Viens no dalībniekiem piebilda: "Tā bija iespēja nostiprināt mūsu vietējo un reģionālo stratēģiju, lai uzlabotu pilsētas transporta sistēmas ilgtspējību. Konkurss nodrošina starptautisku atpazīstamību reģionālās labās prakses piemēriem, veicinot to īstenošanu visā Eiropā."

Daudzi atklāja, ka reģionālie un valsts plašsaziņas līdzekļi viņiem sāka pievērst vairāk uzmanības, kā arī tika saņemts lielāks politiskais atbalsts. Visi augsti novērtēja to, ka konkurss viņiem nodrošināja lielu autoritāti attiecībā ar valdību, vietējām kopienām un potenciālajiem partneriem.

Daži dalībnieki arī apgalvoja, ka konkurss pozitīvi ietekmēja viņu darbinieku morāli. Viens no uzvarētājiem lepni piebilda: "Tagad mēs esam komanda ar apbalvojumu!" Kāds cits uzvarētājs to uzskatīja par interesantu pieredzi, kas "iedvesmoja un veicināja aktivitāti darbinieku vidū".

Savukārt daži citi dalībnieki norādīja uz pozitīvo pieredzi, satiekot citu projektu komandas, no kurām viņi ieguva vērtīgas atziņas un mācības. "Tas bija lielisks veids, kā sadarboties un apmainīties ar prasmēm, zināšanām un labās prakses piemēriem, kā arī mācīties no citu pieredzes," minēja kāds dalībnieks.

Daudzi uzņēmumi, kas piedalījās, ir novērtējuši konkursa sniegtās priekšrocības uzņēmējdarbībā: "Iegūtā balva palīdzēja mums nodrošināt nākotnes plānus, un tā vēl aizvien tiek izmantota kā labs piemērs, šobrīd iesniedzot pieteikumus struktūrfondu līdzekļu saņemšanai," teica kāds konkursa uzvarētājs. Cits uzvarētājs minēja, ka iegūtā atpazīstamība palīdzēja atrast jaunus partnerus un veicināja līdzekļu piesaisti no privātajiem investoriem.

Bet kāds pragmatisks finālists apgalvoja, ka piedalīšanās bija ļoti noderīga uzņēmuma reputācijas uzlabošanai finansēšanas iestāžu, politisko organizāciju un universitāšu vidū.

UZZINIET VAIRĀK

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_en.cfm

2012. gada *RegioStars* konkursa finālisti un žūrijas locekļi

ERAF ATBALSTA e-PĀRVALDĪBU – BET VĒL DAUDZ JĀPAVEIC

Saskaņā ar Eiropas Revīzijas palātas ziņojumu Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) ir veicinājis elektronisko publisko pakalpojumu attīstību Eiropā. Tomēr ieguvums ir bijis mazāks, nekā to varēja gaidīt.

Revīzijas palātas ziņojumā “Vai no ERAF atbalstītie e-pārvaldības projekti ir vērtējami kā efektīvi?” ir galvenokārt aplūkoti ERAF līdzfinansētie projekti laikā no 2000.–2006. gadam, kuru mērķis bija e-pārvaldības pakalpojumu attīstība četrās dalībvalstīs – Francijā, Itālijā, Polijā un Spānijā.

Palāta pārbaudīja attiecīgos stratēģiskos un plānošanas dokumentus un apmeklēja 28 administratīvos projektus, kuru ietvaros tika veidoti e-pārvaldības pakalpojumi, pārlicinoties, vai šie projekti atbilda novērtētajām vajadzībām, vai projektu koncepcija bija labi izstrādāta un vai tos īstenoja, kā plānots, kā arī vai projekti ir noderīgi un noturīgi. Papildus šim darbam atlasītam projektu vadītāju lokam tika nosūtīta tiešsaistes aptauja.

Valsts pārvaldes iestādes šajā ziņojumā aptvertajā laikposmā uzskatīja, ka e-pārvaldība ir līdzeklis, ar ko tiek samazināts administratīvais slogs iedzīvotājiem, uzņēmumiem un citām pārvaldes iestādēm, kā arī tiek uzlaboti sniegtie pakalpojumi. Ar e-pārvaldību saistītie pasākumi ir vērsti arī uz barjeru mazināšanu iekšējā tirgū, pilsoņu mobilitātes veicināšanu Eiropā un palīdzību stratēģijas “Eiropa 2020” konkurētspējas un inovāciju mērķu sasniegšanā.

Revīzijas palātas ziņojumā ir secināts, ka, kaut arī ERAF atbalstītie e-pārvaldības projekti kopumā ir sekmējuši elektronisko publisko pakalpojumu attīstību un, neskatoties uz to, ka lielākā daļa no tiem tehniski darbojas, ieguvums ir mazāks, nekā gaidīts, jo netika pievērsta pietiekama uzmanība projektu rezultātiem.

Lai arī palāta atzinīgi novērtēja to, ka projektos kopumā tika sasniegti to tiešie rezultāti un tie bija tehniski pamatoti un finansiāli ilgtspējīgi, tā arī konstatēja, ka projektu rezultāti bieži tika sasniegti novēloti vai mazākā apmērā vājas koncepcijas vai nepilnīgas īstenošanas dēļ, kā arī projektos nebija pievērsta uzmanība prioritāro vajadzību apmierināšanai. Turklāt bez projektu ieguvumu mērīšanas nav iespējams novērtēt projektus vai uzkrāt zināšanas turpmākajām programmām.

Ziņojuma beigās ir sniegti vairāki ieteikumi vadošajām iestādēm un Eiropas Komisijai, lai nodrošinātu, ka turpmākais ERAF atbalsts e-pārvaldības projektiem ir balstīts uz konstatētajām vajadzībām, skaidriem mērķiem un izmaksu un ieguvumu novērtējumu, efektīvi izvērtējot rezultātus un radīto ietekmi.

Atbildot uz šo ziņojumu, Eiropas Komisija atzinīgi pieņēma Revīzijas palātas pozitīvo novērtējumu par ERAF atbalstu e-pārvaldības projektiem četrās dalībvalstīs, un, atzīstot konstatētās nepilnības, atbalstīja tās ieteikumus attiecībā uz uzlabojumiem izvērtēšanā, īstenošanu un novērtējumu.

Ziņojuma pilno versiju var lejupielādēt šeit:

<http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/9288731.PDF>

FINANSĒJUMA, ELASTĪGU IESPĒJU UN VIRZĪBAS NODROŠINĀŠANA NOTEIKTIEM ES REĢIONIEM

Eiropas reģioni ar konkrētām ģeogrāfiskām iezīmēm – salām, kalniem vai zemu iedzīvotāju blīvumu – bieži saskaras ar problēmām, kas ietekmē to saimnieciskās darbības rādītājus un sekmīgu politikas īstenošanu. Nesēnā pētījumā tika aplūkots šis jautājums un atspoguļota Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) un Kohēzijas fonda (KF) būtiskā nozīme šajos reģionos.

Līdz ar Lisabonas līguma stāšanās spēkā 2009. gada 1. decembrī nostiprinājās nepieciešamība pievērst uzmanību reģioniem, kas saskaras ar noteiktām attīstības grūtībām, jo īpaši reģioniem, kuros ir "būtiska vai pastāvīga ekonomiska vai demogrāfiska atpalicība, piemēram, galējie ziemeļu reģioni ar mazu iedzīvotāju blīvumu, kā arī salas un pārrobežu un kalnu reģioni".

Privātā konsultāciju uzņēmuma *Analysis for Economic Decisions (ADE)* veiktais pētījums "Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda atbalsta efektivitāte un atbilstība attiecībā uz reģioniem ar konkrētām ģeogrāfiskām iezīmēm – salām, kalnu reģioniem un reģioniem ar mazu iedzīvotāju blīvumu" (*Relevance and effectiveness of ERDF and Cohesion Fund support to regions with specific geographical features – islands, mountainous and sparsely populated areas*) aptver divus finansēšanas periodus (no 2000. līdz 2006. gadam un no 2007. līdz 2013. gadam) un ir balstīts uz analīzi par ERAF un KF ietekmi piecpadsmit NUTS 2 reģionos un sešos NUTS 3 apgabalos (skatīt ierāmēto tekstu⁽¹⁾).

Šajos reģionos un apgabalos tika novērotas vairākas šādas kopējas iezīmes:

- jauniešu aizbraukšana, zemi dabisko dzemdību rādītāji un vietējo iedzīvotāju novecošana;
- paļaušanās uz konkrētām vērtībām, tostarp dabas resursiem, klimatu, apkārtējo vidi, kā arī tūrisma vai saistītu darbību attīstību;
- kritiskās masas trūkums attiecībā uz vietējo tirgu izmēru, kvalificēto darbinieku skaitu, piekļuvi apmācībai un potenciālu investīciju ieplūšanai.

Pētījumā tika konstatēts, ka ERAF un KF sniedz būtisku pievienoto vērtību:

- nodrošinot stabilu ilgtermiņa finanšu shēmu, kas ļauj reģioniem izstrādāt plašu projektu klāstu;
- darbojoties kā nozīmīgs virzītājspēks, lai piesaistītu vietējo finansējumu svarīgiem projektiem;
- nodrošinot elastīgu instrumentu, lai apmierinātu konkrētas vajadzības un risinātu noteiktas

(1) NUTS klasifikācija iedala katru ES dalībvalsti trīs līmeņos (NUTS 1., 2. un 3. līmenis). Otrais un trešais līmenis ir attiecīgi pirmā un otrā līmeņa apakšiedalījums.

PĒTĪJUMĀ APLŪKOTIE PIECPADSMIT NUTS 2 REĢIONI:

Steiermark (AT), Rhône-Alpes (FR), Castilla la Mancha (ES), Islas Baleares (ES), Itā-Suomi (FI), Corse (FR), Sicilia (IT), Sterea Ellada (EL), Voreio Aigaio (EL), Śląskie (PL), Centro (PT), Hovedstaden (DK), Övre Norrland (SE), Vzhodna Slovenija (SI), un Highlands and Islands (UK).

PĒTĪJUMĀ APLŪKOTIE SEŠI NUTS 3. LĪMEŅA APGABALI:

Cuenca (ES), Norrbotten (SE), Lesbos (EL), Bornholm (DK), Ardèche (FR), un Western Isles (UK).

problēmas, vienlaicīgi papildinot citus vietējos un ES fondus;

- uzlabojot stratēģisko virzību, ieinteresēto personu iesaistīšanos un labas pārvaldības līmeni.

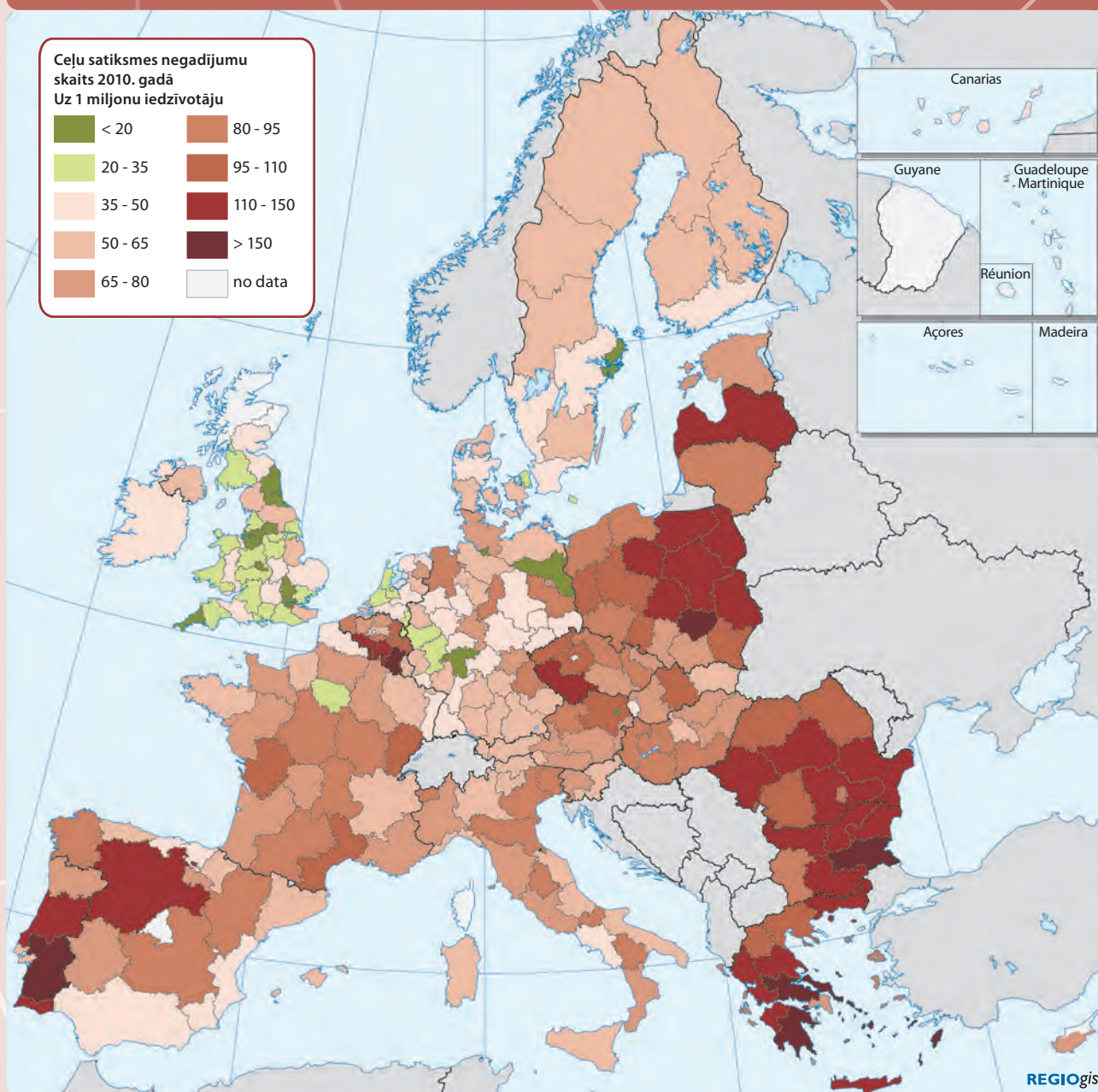
Tomēr pētījumā arī bija minēts, ka divi finanšu instrumenti varētu būt vēl efektīvāki, veltot vairāk uzmanības īpašām ģeogrāfiskām iezīmēm ikvienā finansēšanas procesa posmā un neuztverot tās kā problēmas. Papildus tam tika arī konstatēts, ka jāpaplašina politikas pieeja, lai tā būtu vērsta ne tikai uz infrastruktūras attīstību kā galveno finansēšanas mērķi, bet koncentrētos arī uz noteiktu skaitu prioritāšu, kas jau ir sniegušas labumu attiecīgajam reģionam. Tā ir pieeja, kuras pamatā ir aktīvi. Arī elastīgāki vairāklīmeņu pārvaldības pasākumi sniegtu labumu, sekmējot reģionālo politiku attiecīgajos reģionos un apgabalos.

Visbeidzot pētījumā tika secināts, ka ERAF un KF ir atbilstoši instrumenti attīstības veicināšanai reģionos ar konkrētām ģeogrāfiskām iezīmēm, kas nodrošina nepieciešamo finansējumu, elastīgas iespējas un virzību, lai rosinātu efektīvu projektu īstenošanu.

Pētījuma pilno versiju lasiet šeit:

- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/geographical_final1.pdf
- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/geographical_final2.pdf

CEĻU SATIKSMES NEGADĪJUMU SKĀITS UZ 1 MILJONU IEDZĪVOTĀJU 2010. GADĀ

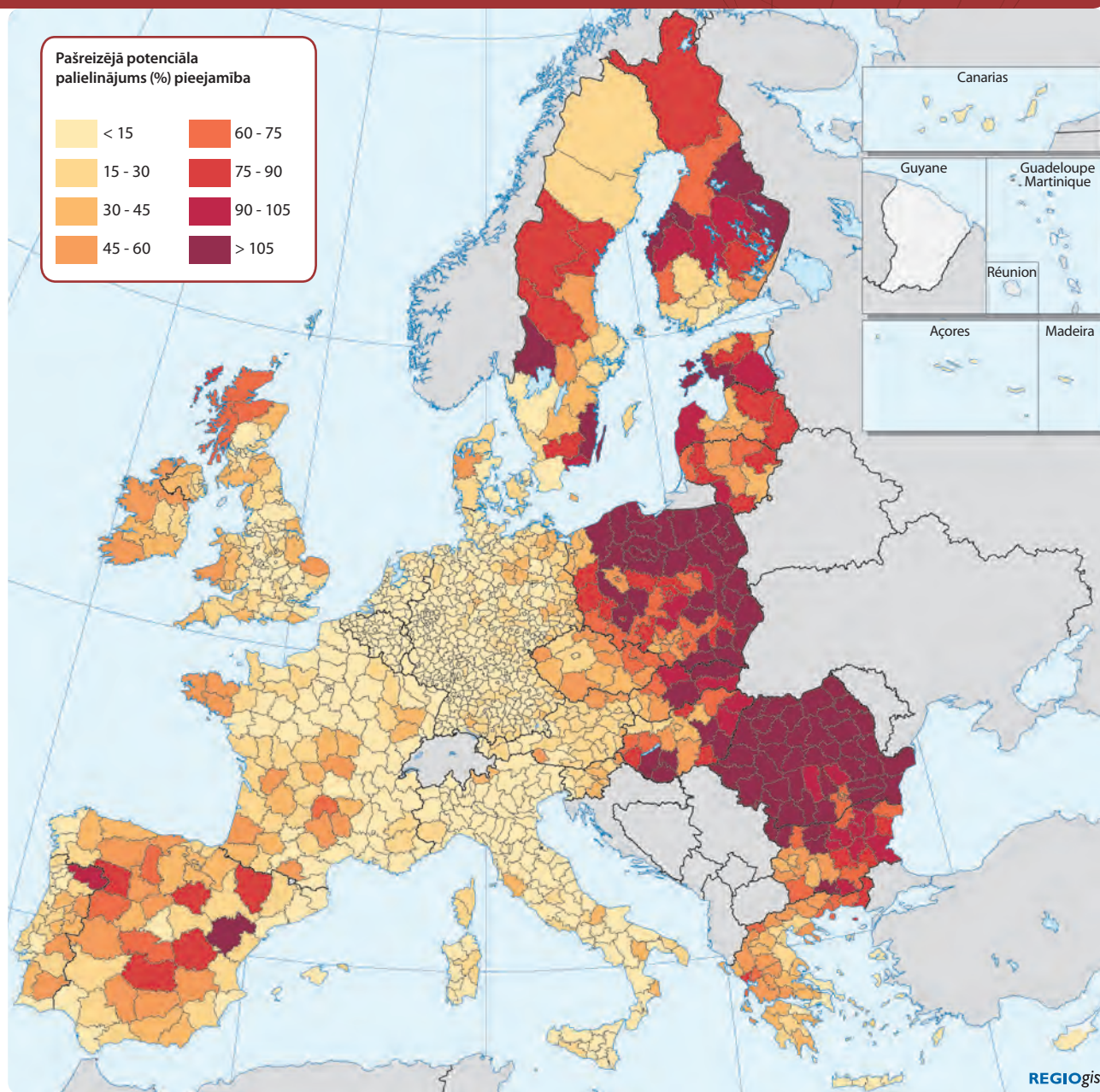
ES-27 = 61,4 | Stratēģijas "Eiropa 2020" mērķis = 33,8 | BE, BG, CZ, DE, LV, NL, SE: 2009. g.
Avots: Mobilitātes un transporta ĢD, Enerģētikas ĢD, Reģionālās politikas ĢD.

© Administratīvo robežu asociācija EuroGeographics

2010. gadā Nīderlandē, Zviedrijā un Apvienotajā Karalistē bija tikai 32 ceļu satiksmes negadījumi uz 1 miljonu iedzīvotāju, salīdzinot ar vairāk nekā 100 negadījumiem Polijā, Grieķijā, Rumānijā un Bulgārijā. ES vēlas līdz 2020. gadam samazināt ceļu satiksmes negadījumu skaitu par 50 %, salīdzinot ar 2010. gadu. Tas nozīmē, ka 2020. gadā būs apmēram 34 ceļu satiksmes negadījumi uz 1 miljonu iedzīvotāju. Laika posmā no 2001. gada līdz 2010. gadam Nīderlandē, Zviedrijā un Apvienotā Karalistē uz pusi samazināja ceļu satiksmes negadījumu skaitu un šobrīd pārsniedz ES mērķus 2020.gadam.

Tomēr ļoti daudzas dalībvalstis un reģioni vēl ir ļoti tālu no šī mērķa sasniegšanas. Septiņos reģionos katru gadu notiek vairāk par 150 ceļu satiksmes negadījumiem uz 1 miljonu iedzīvotāju: vienā reģionā Bulgārijā, Polijā un Portugālē, trīs reģionos Grieķijā un vienā reģionā Beļģijā (Luksemburgas provincē) ir augstākais ceļu satiksmes negadījumu skaits ES – 258 negadījumi uz 1 miljonu iedzīvotāju. Lai gan ceļu infrastruktūras uzlabošana var palīdzēt samazināt ceļu satiksmes negadījumu skaitu, ievērojamāka un ātrāka ietekme ir izmaiņām likumdošanas piemērošanā un autovadītāju uzvedībā.

IESPĒJAMĀ CEĻU PIEEJAMĪBAS PALIELINĀŠANĀ: PAŠREIZĒJAI SITUĀCIJAI ATBILSTOŠS ĀTRGAITAS CEĻU ATTĪSTĪBAS SCENĀRIJS

Potenciālās pieejamības rādītājs atspoguļo tādu pretējā attālumā dzīvojošu iedzīvotāju svērtu skaitu, kurus var sasniegt, ceļā pavadot apmēram četras stundas. Ātrgaitas ceļu attīstības scenārijā ir pieņemts, ka autoceļu nodrošinājums ir pietiekams. | Avots: Reģionālās politikas ĢD, Spiekermann & Wegener.

© Administratīvo robežu asociācija EuroGeographics

Šajā kartē pakāpeniski tumšākās krāsās attēloti reģioni, kur ceļu infrastruktūras uzlabošana ievērojami palielinātu cilvēku skaitu, kurus var vienkārši sasniegt, braucot apmēram 4 stundas. Tajā ir salīdzināts šobrīd sasniedzamo cilvēku skaits ar cilvēku skaitu, kurus varēs sasniegt, ja būs vairāk ātrgaitas ceļu. Kartē ir redzams, ka lielākajā daļā attīstīto reģionu papildu transporta infrastruktūra radītu mazas izmaiņas. Taču lielākajā daļā Eiropas Savienības austrumu reģionu šādu cilvēku vai potenciālo tirgu skaits vairāk nekā divkāršotos.

Sasniedzamo cilvēku skaits ir ļoti svarīgs ne tikai uzņēmumiem, kuri cenšas pārdot savus produktus un pakalpojumus. Tas arī ietekmē nepieciešamo slimnīcu, skolu un citu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju skaitu. Slikta ceļu infrastruktūra nozīmē, ka cilvēkiem ir nepieciešams daudz vairāk laika pavadīt ceļā, lai saņemtu šos sabiedriskos pakalpojumus, vai arī vietējām varas iestādēm jānodrošina daudz lielāks pakalpojumu sniedzēju skaits, lai apkalpotu nelielu iedzīvotāju skaitu.

- 2012. GADA 10. MAIJS** Reģionu un pilsētu atbalsts integrētai teritoriālai attīstībai _Brisele (BE)
- 2012. GADA 14. JŪNIJS** RegioStars apbalvošanas ceremonija _Brisele (BE)
- 2012. GADA 15. JŪNIJS** Konference "Reģioni ekonomiskām pārmaiņām" _Brisele (BE)
- 2012. GADA 17.-19. JŪNIJS** 3. ikgadējais forums par ES Stratēģiju Baltijas jūras reģionam _Kopenhāgena (DK)
- 2012. GADA 2.-3. JŪLIJS** Tālāko reģionu 2. forums _Brisele (BE)
- 2012. GADA 21. SEPTEMBRIS** European Cooperation Day _Brisele (BE)
- 2012. GADA 8.-11. OKTOBRIS** Atvērto durvju dienas, reģioniem un pilsētām veltītā Eiropas nedēļa _Brisele (BE)
- 2012. GADA 27.-28. NOVEMBRIS** 1. ikgadējais forums par ES Stratēģiju Donavas reģionam _Rēgensburga (DE)

Vairāk informācijas par šiem pasākumiem var atrast Inforegio tīmekļa vietnes sadaļā "Programma":

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_lv.cfm

Izdevumā *Panorama 41* lasījāt par Komisijas plāniem vienkāršot noteikumus turpmākajai kohēzijas politikai un likt lielāku uzsvāru uz rezultātiem.

Ja vēlaties izteikt viedokli par to, kā šie priekšlikumi ietekmēs reģionu vai apgabalu, kas jūs interesē, vai arī vēlaties uzdot kādus svarīgus jautājumus, sazinieties ar mums:

regio-panorama@ec.europa.eu

ĻAUJ ŠADZIRDĒT SAVU BALSĪ

ISSN 1725-8235

© Eiropas Savienība, 2012

Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz avotu ir obligāta.

■ Publikāciju birojs

Eiropas Komisija, Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts
Komunikācija, informācija un attiecības ar trešajām valstīm,
Raphaël Goulet

Avenue de Tervueren 41, B-1040 Brussels

E-mail: regio-info@ec.europa.eu

Tīmekļa vietne: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_lv.htm